

6

Technické přílohy

Příloha 2: INDIKÁTORY

TÉMA

1A

1A – SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
1.1 <i>Řízení při správě a rozvoji - úroveň nastavení a provázanost procesů a dokumentů</i>	1.1.A Existence a provázanost schválených strategických rozvojových dokumentů a ÚPD města včetně měřitelného souboru indikátorů >> Bez jednotky (ano/ne)	Městský úřad a jeho webové stránky. >> Roční	Hlavní indikátor Doložení systematické práce a konzistentního plánování a rozhodování při naplňování strategií, koncepcí a programů rozvoje ve všech oblastech veřejné správy města (například pravidelné vyhodnocování plánů včetně jejich indikátorů, hodnocení opatření ve vztahu k udrž. rozvoji a podobně). Je třeba doložit též připravenost municipality efektivně reagovat na mimořádné situace a nové výzvy (např. klimatické změny, migrační politika). Cílová hodnota: doložitelné zavedení a uplatňování mechanismů kontroly provázanosti rozvojových dokumentů v práci městských orgánů.
	1.1.B Monitorování a provádění optimalizace veřejných služeb a úřadu >> Indikátor sleduje provádění průběžného či pravidelného monitorování. Veřejné služby zahrnují ZŠ a MŠ, sociální služby, technické služby ad. >> Bez jednotky (ano/ne)	Materiály předkládané gesčními odbory do jednání Rady a Zastupitelstva města a přijímaná usnesení. >> Roční	Hlavní indikátor Systém poskytování veřejných služeb musí být efektivní a odpovídat místním podmínkám. Doložení reagování na změny k předcházení nedostatků ve fungování služeb a úřadu nebo plýtvání kapacitami.
	1.1.C Provázanost investic, rozpočtu a rozpočtového výhledu na rozvojové dokumenty města >> Jedná se o rozvojové dokumenty uvedené v rámci indikátoru 1.1.A >> Bez jednotky (ano/ne)	Rozpočet města s odkazy na rozvojové dokumenty, které jednotlivé položky zdůvodňují. >> Pololetní (2x ročně)	Hlavní indikátor Doložení vazeb a zejména toho, že disponibilní veřejné prostředky jsou směřovány na akce obsažené ve schválených rozvojových dokumentech.

1A – SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
1.2 <i>Řízení při správě a rozvoji - efektivní a účelné vykonávání činností, aktivit, naplňování plánů</i>	1.2.A Pravidla pro zdravé financování a míry zadlužování >> Bez jednotky (ano/ne)	Interní předpisy pro orgány města, usnesení orgánů. >> Roční	Hlavní indikátor Doložení institucionální sebekontroly městských orgánů při hospodaření a zajišťování chodu města a jím řízených organizací. Doložení zahrnuje kromě pravidel pro (ne) zadlužování také přístup města k zásadám zdravého finančního řízení (provozní přebytek, systém vnitřní kontroly – 3E, využívání rizik a příležitostí atd.).
	1.2.B Orientace na občany / zákazníky >> Bez jednotky (ano/ne)	Informační a správní servis města pro občany na MěÚ a u řízených organizací města. >> Pololetní (2x ročně)	Hlavní indikátor Doložení využívání všech dostupných prostředků pro aktivní komunikaci s občany / zákazníky při vyřizování jejich záležitostí a jejich informování o dění ve městě.
	1.2.C Výkonnost a kvalita >> Bez jednotky	Standardizované metody hodnocení, kontrolní zprávy. >> Ročně	Hlavní indikátor Stanovení výkonnostních a kvalitativních parametrů pro práci úřadu a klíčových organizací města.
	1.2.D Ekologické chování úřadu a městských organizací, úspory a opatření proti plýtvání >> Bez jednotky	Vnitřní správa MěÚ a jím řízených organizací. >> Roční	Hlavní indikátor Prokázání u úřadu a všech organizací města, že mají mechanismy pro kontrolu dodržování zákonů, stanovených pravidel, jejich naplňování příp. i nad rámec předpisů, úspornost a neplýtvání.

1A – SPRÁVA VĚCÍ VEŘEJNÝCH (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
1.3 <i>Řízení při správě a rozvoji - komunikace a partnerství</i>	1.3.A Veřejná projednávání >> Bez jednotky	Úřední deska, webové stránky města, vývěsní skříňky ve městě a odloučených městských částech, místní tisk. >> Roční	Hlavní indikátor Provádění veřejných projednávání (či srovnatelných způsobů komunikace) při všech důležitých rozhodováních a případné nadstandardní formy či příležitosti komunikace s občany a zájmovými skupinami.
	1.3.B Transparentní úřad >> Indikátor sleduje dostupnost informací a využívání komunikačních prostředků směrem k veřejnosti >> Bez jednotky	Úřední deska, webové stránky města, místní tisk, lokální televizní a rozhlasový kanál. >> Roční	Hlavní indikátor Doložení existence a dodržování přiměřených pravidel pro zajištění transparentnosti rozhodování zastupitelstva a při veřejných zakázkách, zajištění dostupnosti hlavních rozvojových dokumentů, úplnosti a srozumitelnosti informací o usneseníh Rady a Zastupitelstva města pro veřejnost.
	1.3.C Partnerství a synergie >> Bez jednotky	Dtto + záznamy z jednání, smlouvy s partnery. >> Roční	Hlavní indikátor Prokázání funkčního partnerství v klíčových oblastech pomocí konkrétních příkladů vytvářející synergické efekty.
1.4 Spokojenost obyvatel s kvalitou života	1.4.A Spokojenost občanů s místním společenstvím >> Šetření spokojenosti občanů - využití mezinárodních indikátorů ECI nebo jiného standardizovaného průzkumu veřejného mínění >> % (podíl obyvatel)	Vyhodnocení průzkumů a anket, počty stížností na práci MěÚ a jím řízených organizací vyhodnocených jako oprávněné. Spokojenost se měří na kvalitativní stupnici (0 – 10), výsledný indikátor jako podíl spokojených a nespokojených osob (viz European Common Indicators – A1: indikátor „Spokojenost s místním společenstvím“). >> Roční (v případě sledování indikátoru ECI frekvence dle příslušné metodiky)	Hlavní indikátor Doložení sledování trendů, vyhodnocení výsledků, přijímání opatření k nápravě při negativním trendu, pravidelná prezentace výsledků šetření na web. stránkách, na veřejném fóru a ve vedení města.

TÉMA

1B

1B – ÚZEMNÍ ROZVOJ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
1.5 <i>Rozvíjení racionálního funkčního využití a prostorového uspořádání území</i>	1.5.A Kompaktnost městské zástavby >> Indikátor sleduje podíl z celkového obvodu urbanistických figur, jako jsou bloky, ulice, náměstí, nábřeží, tj. z obvodu všech domů ze součtu celkového obvodu zastavěného území města >> %	Územně analytické podklady a územní plán v GIS. >> Čtyřletá	Hlavní indikátor Doložení trendu, že mění se urbanistická struktura města zajišťuje minimalizaci ztrát v dopravě, tepelném hospodářství a obsluze ostatní technickou infrastrukturou, využívá přednostně zastavěné území města a minimalizuje zábory dosud nezastavěného území, ZPF, okolní přírody a krajiny.
	1.5.B Urbanistická struktura >> Indikátor sleduje podíl bytů v rodinných domcích a v bytových domech z celkového počtu bytů >> % bytů	Územně analytické podklady a územní plán. >> Čtyřletá	Hlavní indikátor Doložení možnosti uspokojení poptávky po plochách a pozemcích pro různé typy bydlení ve městě.
	1.5.C Nově navrhované zastavitelné plochy >> Indikátor sleduje poměr nově navrhovaných zastavitelných ploch mimo stávající zastavěné území města a) k zastavěnému území b) k navrhovaným a přestavbovým plochám uvnitř zastavěného území >> % ploch	Územně analytické podklady a územní plán v GIS. >> Čtyřletá	Hlavní indikátor Doložení vážné míněné ochrany ZPF před zábory.

1B – ÚZEMNÍ ROZVOJ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
1.5 <i>Rozvíjení racionálního funkčního využití a prostorového uspořádání území</i>	1.5.D Dostupnost veřejných parků, prostranství a služeb >> Indikátor sleduje dostupnost místních veřejných parků, prostranství a služeb v okruhu do 300 metrů od bydlení >> % obyvatel	Územně analytické podklady a územní plán v GIS. >> Čtyřletá	Doplňkový indikátor Téma dostupnosti veřejných ploch a služeb je považováno za důležité v rámci kohezní politiky EU a chystané Strategie regionálního rozvoje ČR 2014+. Indikátor řada českých měst již sleduje.
1.6 <i>Udržitelné projektování a výstavba, podpora vysoce kvalitní architektury a stavebních technologií.</i>	1.6.A Využívání externí odborné pomoci >> Indikátor sleduje spolupráci města s autorizovanými architektury-urbanisty, ČKA či AUÚP, soutěže, spolupráci s vysokými školami a akad. pracovišti, experty ap.) >> Bez jednotky (event. Kč)	Smlouvy, zápisy, doklady o veřejných soutěžích ap. Informace o vyčleněných prostředcích na odměny v rozpočtu, o zřízení funkce městského architekta, o výběru zpracovatele projektové dokumentace pro veřejné stavby formou architektonické soutěže o návrh a následná spolupráce s vybraným architektem až do fáze dokončení realizace stavby, o výběru zpracovatele ÚPD podle kvalitativních kritérií, nebo jen dle nejnižšího honoráře apod. >> Roční	Hlavní indikátor Doložení zajištění externí odborné pomoci a konstruktivní oponentury orgánům města.
	1.6.B Projednávání velkých investičních záměrů s veřejností >> Indikátor sleduje např. plánovací setkání (počet), uplatňování metodik pro řízený proces projednávání s veřejností atp. >> Bez jednotky	Úřední deska, webové stránky města, místní tisk, lokální televizní a rozhlasový kanál. >> Roční	Hlavní indikátor Zajištění včasného zapojování veřejnosti do ověřování přijatelnosti záměrů na výrazné změny v území měst.

1B – ÚZEMNÍ ROZVOJ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
1.7 Regenerace a znovu využití nevyužitých nebo nevhodně využitých pozemků a staveb	1.7.A Přehled „brownfields“ >> Indikátor sleduje, zdali ve městě existuje průběžně aktualizovaný přehled brownfields využitelných pro rozvoj města (s popisem vhodné nové funkce) >> Počet, % (podíl z rozvojových ploch) bez jednotky (popis nových funkcí)	Územně analytické podklady města, územní plán či pomocná průběžně aktualizovaná evidence brownfields. >> Čtyřletá	Hlavní indikátor Doložení schopnosti nabídnout přednostně přestavbová území před výstavbou “na zelené louce”, zvyšování kompaktnosti zástavby, využití stávající dopravní a technické infrastruktury a obsluhy města a ochrany dosud nezastavěného území - ZPF, PUKPFL, volné krajiny a přírody.
	1.7.B Plocha „brownfields“ na území města >> % (podíl z celkové plochy zastavěného území města)	Územně analytické podklady města, územní plán či pomocná průběžně aktualizovaná evidence brownfields. >> Čtyřletá	Hlavní indikátor Doložení cílevědomého směřování k postupnému omezování ploch brownfields na území města.
	1.7.C Využití „brownfields“ >> Indikátor sleduje poměr ploch realizované výstavby na brownfields k realizované zástavbě na návrhových plochách mimo zastavěné území >> %	Územně analytické podklady města, územní plán. >> Čtyřletá	Hlavní indikátor Doložení, že rozvojové záměry jsou směřovány převážně na plochy brownfields s cílem omezit zábory zemědělských a lesních pozemků a zelených ploch ve městě.

1B – ÚZEMNÍ ROZVOJ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
1.8 <i>Regenerace staršího bytového fondu, občanské a technické vybavenosti a veřejných prostranství</i>	1.8.A Péče o bytový fond a objekty občanské vybavenosti v majetku města >> Indikátor sleduje podíl domů, bytů a objektů občanské vybavenosti regenerovaných ve sledovaném období z celkového počtu takových objektů ve vlastnictví obce >> %	Evidence majetku obce, plán investic, rozpočet města. >> Čtyřletá	Hlavní indikátor Doložení zajištění řádné údržby, oprav a modernizace stávajícího bytového fondu a občanské vybavenosti v majetku obce po dobu jejich životnosti.
	1.8.B Péče o komunikace a inženýrské sítě v majetku města >> Indikátor sleduje poměr délky obnovených komunikací a inženýrských sítí v majetku města (nebo jím řízených organizací) k celkové délce těchto sítí ve městě v daném období >> %	Evidence majetku obce, plán investic, rozpočet města. >> Čtyřletá	Hlavní indikátor Doložení zajištění řádné údržby, oprav a modernizace komunikací a inženýrských sítí v majetku obce po dobu jejich životnosti.
1.9 <i>Připravenost na důsledky globální změny klimatu.</i>	1.9.A Opatření proti povodním >> Bez jednotky	Plán protipovodňové ochrany. >> Roční	Hlavní indikátor Doložení zpracování a schválení orgány města, zapracování akcí do veřejných rozpočtů.
	1.9.B Opatření pro zvýšení akumulace vod v prostředí a ke zpomalení odtoku. >> Bez jednotky	Plán opatření proti suchu. >> Roční	Hlavní indikátor Doložení zpracování a schválení orgány města, zapracování akcí do veřejných rozpočtů.

2 – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
2.1 Kvalita vod, šetření vodou a efektivnější využívání vody	2.1.A Celková spotřeba pitné vody v domácnostech >> l/os/rok	Údaje za jednotlivou obec (spotřeba i cena vody) poskytne příslušná vodárenská společnost – (celkové fakturované množství vody / celkové množství vyrobené vody / děleno počtem obyvatel). >> Roční	Hlavní indikátor Dlouhodobým cílem je efektivní využívání pitné vody.
	2.1.B Čištění odpadních vod >> % (podíl obyvatel nebo domácností napojených na čištění odpadních vod)	Údaje o počtu obyvatel napojených na centrální ČOV poskytne příslušný provozovatel kanalizace a ČOV, údaje o domovních ČOV jsou dostupné z evidence vodoprávního Úřadu. ČSÚ vykazuje pro kraje, údaj je dostupný i pro města. >> Roční-tříletá (delší období tam, kde se nepředpokládají investice zaměřené na čištění odpadních vod)	Hlavní indikátor Dlouhodobým cílem je zajistit čištění odpadních vod – blížící se 100 % obyvatel odvádějících vodu na ČOV, nicméně s ohledem na konkrétní podmínky (centrální nebo vlastní).

2 – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
2.1 Kvalita vod, šetření vodou a efektivnější využívání vody	2.1.C Nakládání s dešťovými vodami >> % (plochy zastavěného území města, odkud je odváděna dešťová voda do oddílné kanalizace, zasakuje do země nebo je odváděna do toků)	Zjistit postupně prostřednictvím leteckých snímků a GIS technologií. U pozemků všech rodinných domů je nutno znát plochu domu a způsob odvádění vody. U stavebních parcel se nepočítá celá plocha parcely, ale pouze skutečně zastavěná. Případně je možno použít odborný odhad (průměrná zastavěnost jednotlivých ploch). Postup zjištění: - GIS - zastavěná plocha budov a zpevněných ploch v první fázi na základě leteckých snímků - GIS a pasport kanalizací – vytip. a změření ploch s odváděním dešťových vod do jednotné, splaškové, oddílné kanalizace, přímo do povrchových nebo podzemních vod, apod. - stavební dokumentace – plocha RD a zpevněných ploch, způsob odvádění dešťových vod (případně odborný odhad). >> Tříletá	Doplňkový indikátor Cílem je zajistit, aby dešťová voda nebyla odváděna společnou kanalizací na ČOV, ale aby bylo zajištěno její vsakování nebo využití. Tj. snižovat množství ploch s odváděním dešťových ploch do splaškové a jednotné kanalizace a na ČOV.

2 – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
2.2 Podpora a zvyšování ekologické stability krajiny a biologické rozmanitosti na správním území obce, rozšiřování péče o vymezená přírodní území a zelené plochy	2.2.A Invazní druhy rostlin >> Plocha s výskytem invazních druhů rostlin, jako např. křídlatek, bolševníku, netýkavky, ad., vyjma cíleně vysázené okrasné zeleně (např. trnovník akát) na území obce >> ha	Plocha dle skutečné pokryvnosti, případně odborný odhad. Nutno zjišťovat na všech plochách (i v soukromém vlastnictví). >> Tříletá	Hlavní indikátor Zabránit šíření invazních druhů rostlin – cílová plocha blíží se 0 ha.
	2.2.B Koeficient ekologické stability >> Podíl ekologicky příznivých ploch k plochám zatěžujícím životní prostředí >> Bez jednotky	Dle ÚAP, sledovat trend v průběhu plánovacího cyklu pořizování ÚP. >> Tříletá (v souladu s plánovacím cyklem ÚP)	Doplňkový indikátor
2.3 Kvalita a ochrana půdy, podpora udržitelného zemědělství a lesního hospodářství	2.3.A Zábory zemědělské půdy >> Indikátor sleduje zábory ZP v I. a II. třídě ochrany za dané období >> % (podíl záborů ZP v I. a II. třídě ochrany k celkovému území města)	Na základě GIS analýzy a údajů OŽP. Evidovány jen skutečné zábory (nikoliv celý stavební pozemek, ale pouze zpevněné plochy – budovy, komunikace, chodníky, parkoviště...). Prvním krokem je zjištění stávajícího referenčního stavu. >> Tříletá	Hlavní indikátor Dlouhodobým cílem je minimalizovat zábory zemědělské půdy v I. a II. třídě ochrany – blíží se 0 %.

2 – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
2.4 Kvalita ovzduší	2.4.A Koncentrace polétavého prachu (PM₁₀ nebo PM_{2,5}) >> Roční koncentrace a současně počet překročení 24 h. limitu >> µg/m ³ (mikrogram znečišťující látky v metru krychlovém vzduchu)	Každá obec podle svých možností volí PM ₁₀ nebo PM _{2,5} (nelze měnit v průběhu sledovaného období) - možná měření pomocí měřicí stanice, AIMS, pojízdného měřícího vozu (např. Horiba – Zdravotní ústav), případně pasívními samplery. Lze nahradit modelem rozptylu při existenci měřicích stanic mimo území města. Při interpretaci počítat s meteorologickými podmínkami a hodnotit také delší časovou řadu, nejen změnu meziroční. Vhodné doplnit analýzou původce znečišťujících látek na základě jejich fyzikálně-chemického rozboru (existuje např. v MSK). >> Roční	Hlavní indikátor Snížit koncentrace polétavého prachu v ovzduší a sledovat dodržování legislativních limitů – dlouhodobý pokles. Vzhledem k alternativám využití dat (měření kontinuální, opakované jednorázové, výpočet dle modelu, apod. je nutno dodržet podmínku porovnávat vždy stejný typ zjišťování hodnot (navzájem srovnatelné).
	2.4.B Sledování koncentrací látek znečišťujících ovzduší >> Indikátor sleduje další látky znečišťující ovzduší jako SO ₂ , NO _x , benzo(a)pyreny ad. >> µg/m ³ (mikrogram znečišťující látky v metru krychlovém vzduchu)	Každá obec především dle charakteru znečištění ovzduší a dále svých možností. >> Roční	Doplňkový indikátor Cílem je snižování koncentrací znečišťujících látek, resp. dodržování legislativních limitů.

2 – ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
2.4 Kvalita ovzduší	2.4.C Izolační zeleň >> Indikátor sleduje délku realizovaných pásů izolační zeleně v poměru k celkové délce existujících a navržených pásů zeleně >> %	Vytvořit plán vhodné izolační zeleně v rámci generelu zeleně na území města, který bude sloužit jako základní podklad pro následující opakovaná hodnocení (GIS, inventarizace zeleně) Pozn.: izolační zeleň je zeleň (existující nebo navržená) oddělující osídlenou zástavbu od významnějšího zdroje znečištění ovzduší (např. komunikace, průmyslové zóny, apod.). >> Tříletá	Doplňkový indikátor Snížit expozici znečišťujícími látkami z komunikací a průmyslových areálů realizací pásů izolační zeleně.
	2.4.D Ochrana před prašností >> Indikátor sleduje velikost veřejných zpevněných ploch vobci ošetřovaných v průběhu roku zametáním nebo jiným způsobem jako ochrana před prašností >> m ² /rok (celková ošetřená plocha, tj. velikost ošetřené plochy vynásobená počtem úklidů v roce)	Evidence GIS a firmy provádějící úklid. >> Tříletá	Doplňkový indikátor Dlouhodobá činnost vedoucí ke snižování sekundárního znečištění ovzduší suspendovanými částicemi.

TÉMA

3

3 – UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
3.1 Udržitelná spotřeba města	3.1.A Vnitřní předpis upravující udržitelné nakupování >> Indikátor sleduje existenci jednoznačně formulovaných pokynů k nakupování na MěÚ a v řízených organizacích v souladu s principy udržitelného rozvoje >> Bez jednotky	Data MěÚ – odbor ekonomický. Předpis pro nakupování minimálně ve třech oblastech, např.: Stavební materiál a dílčí celky ; Elektrické spotřebiče a přístroje; Kancelářské potřeby; Služby. Cena může být 100 % hodnotícím kritériem pouze v případě, že jsou ostatní parametry/kritéria dodávky jednoznačně stanoveny – například nákup oken, jednoznačně definovánu „U“ celého okna vč. rámu nejvýše na úrovni hodnot doporučených normou, případně další parametry. Nejde pouze o energetické parametry, ale je např. nepřípustné pořídit nové kopírky a tiskárny, které nemohou zpracovávat recyklovaný papír. >> Dvouletá	Hlavní indikátor Účinnost předpisu může být sledována dalšími indikátory, důležitým atributem daného předpisu je jeho závaznost a důslednost dodržování. Cílová hodnota – města mají povinnost předpis vytvořit a dodržovat, nebo zajistit zelené nakupování jiným odpovídajícím způsobem; pokud je zelené nakupování zajištěno jiným předpisem, je potřeba, aby město cca jedenkrát za 2 roky vyhodnocovalo účinnost předpisu a důslednost dodržování a případně provedlo jeho revize.
	3.1.B Nakupované zboží s ekoznačkou >> Indikátor sleduje podíl veškerého nakupovaného zboží (spotřebního materiálu i DHM) na MěÚ a v řízených organizacích s ekoznačkou >> % (resp. Kč/Kč)	Odbor finanční MěÚ. U tohoto indikátoru 3.1.2. se kromě evidence nákupů zboží s ekoznačkou jedná o první fázi, tj. pouze na úrovni MěÚ a podřízených organizací. K diskusi je vytvoření společného seznamu ekoznaček a správce tohoto seznamu tak, aby byla zajištěna aktuálnost a kontrola vhodnosti sledování; jedná se o nově nakupované zboží, nebudou hodnocena historická data. >> Roční	Hlavní indikátor Indikátor sekundárně hodnotí podíl udržitelného nakupování v rámci celého úřadu; zásadní podmínkou je zahrnutí celé samosprávy i přenesené správy, vč. příspěvkových a dalších zřizovaných organizací města. Cílová hodnota – neklesající podíl zboží s ekoznačkou.

3 – UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
3.1 Udržitelná spotřeba města	3.1.C Používání recyklovaného papíru >> Indikátor v sobě obsahuje jak absolutní spotřebu papíru na úrovni celého MěÚ, tak podíl recyklovaného. Současně souvisí s indikátorem 3.1.4. – při obnově tiskáren a kopírek je potřeba uplatnit kritérium použitelnosti recykl. papíru >> % (resp. ks/ks)	Odbor finanční MěÚ. Odbor ŽP. Sledování hodnoty indikátoru doporučujeme v absolutní hodnotě, sekundárně možno v procentech; absolutní hodnota umožní stanovit např. hodnotu indikátoru. >> Roční	Hlavní indikátor Indikátor poměrně dobře odpovídá na 2 otázky – jak je hospodařeno s papírem obecně (absolutní hodnota spotřeby papíru, kterou je možno sledovat samostatně, vč. např. hodnoty spotřeby na pracovníka) a jaký je podíl recyklovaného. Cílová hodnota je 100 %.
	3.1.D Používání elektrospotřebičů v nejvyšší energetické třídě >> Indikátor sleduje podíl elektrospotřebičů v nejvyšší energ. třídě na úřadě a v řízených klíčových organizacích města >> % (ks/ks)	Odbor finanční MěÚ. Odbor ŽP. Sledování v rámci účetního programu, resp. v jiném systému – např. pro sdružené nákupy; ideální příležitostí je sledování v rámci povinných revizí elektrospotřebičů, kde postačí v seznamu spotřebičů evidovat jejich energetickou třídu indikátor lze doplňkově sledovat podle druhů spotřebičů (dle zákona 299/201 Sb. o hospodaření s energií) a také v peněžní hodnotě. >> Roční	Hlavní indikátor Indikátor vystihuje zásadní segment udržitelného nakupování – s ohledem na dlouhou ekonomickou životnost tohoto zboží má velký vliv i na indikátor 3.3.2. Cílová hodnota je 100 % spotřebičů v nejvyšší energetické třídě (dle druhu spotřebiče). Poznámka: Připravované nařízení / směrnice EK (ekodesign) ve výhledu několika let upraví značení spotřebičů tak, aby se navrátila původní logika a odstranila inflace značení A+++.

3 – UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
3.1 Udržitelná spotřeba města	3.1.E Nakupované spotřební zboží a drobný hmotný majetek (DHM) s pozitivním vlivem na UR >> Indikátor sleduje podíl veškerého nakupovaného zboží (spotřebního materiálu i DHM) s prokazatelným pozitivním vlivem na UR >> % (resp. Kč/Kč)	Odbor finanční MěÚ. Odbor ŽP. Indikátor bude aktivován pouze v případě, že bude k dispozici jednotná metodika sledování (MŽP pro jednotlivé oblasti postupně vydává metodiky pro stanovení podílu udržitelné spotřeby druhů zboží; bude nutno posoudit, do jaké míry lze tyto metodiky použít pro tento účel). >> Dvouletá	Doplňkový indikátor Indikátor lépe odpovídá na návodné otázky, ale s ohledem na složitost zjišťování bude zastoupen alespoň zpočátku indikátorem 3.1.B; jedná se o nově nakupované zboží, nebudou hodnocena historická data. Cílová hodnota – neklesající podíl zboží s pozitivním vlivem na UR za současné podmínky nerostoucího podílu celkových nákupů.
3.2 Odpadové hospodářství	3.2.A Produkce směsného komunálního odpadu >> Indikátor sleduje měrnou hodnotu produkovaného SKO na 1 obyvatele. Jelikož se jedná o celostátní metodiku sledování, tato hodnota současně slouží pro porovnání situace ve městech navzájem >> kg/os	Evidence odpadů a statistické výkazy - odbor ŽP. Jedná se pouze o sledování oblasti komunálního odpadu (KO); pokud nejsou data předešlého roku, uvedou se data roku, kdy jsou naposledy k dispozici v požadované formě (v závorce bude uveden rok). >> Roční	Hlavní indikátor Indikátor poměrně jasně popisuje míru udržitelnosti chování obyvatel; je však významně ovlivněn ostatními faktory – počtem tříděných složek a mírou třídění, proto je pro celkovou úroveň nutné posuzovat celkovou produkci SKO (pro zohlednění rozdílů mezi vysokou měrou třídění ale celkovou vysokou produkcí SKO a opačným případem). Cílová hodnota: bude stanovena po srovnávací analýze měst.

3 – UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
3.2 Odpadové hospodářství	3.2.B Počet tříděných složek komunálního odpadu >> Počet tříděných složek v rámci města (tj. ve sběrných hnízdech, organizovaném svozu či sběrných dvorech města, nikoli však počet položek výkupu sběrných surovin) >> Počet	Evidence odpadů a statistické výkazy - odbor ŽP. Možné tříděné složky: plasty, papír, sklo, bioodpad (BRKO), nápojové kartony, železo a neželezné kovy, elektroodpad a baterie, nebezpečný odpad, oděvy. Evidence se týká složek, které musejí být tříděny plošně na větší části města; do celkového počtu se započítává i třídění BRKO formou veřejně přístupných kompostérů, a/nebo svozových nádob. >> Roční	Hlavní indikátor Indikátor doplňuje celkový obraz o situaci v oblasti udržitelné spotřeby; samotný ukazatel je potřeba doplnit slovním popisem vývoje a kontextu – do jaké míry např. vyšší počet složek ovlivňuje absolutní produkci smíšeného SKO. Cílová hodnota: neklesající počet tříděných složek (minimální hodnota: 7).
	3.2.C Množství tříděného komunálního odpadu >> Jedná se o souhrnný ukazatel veškerého evidovaného separovaného komun. odpadu na 1 obyvatele >> kg/os	Evidence odpadů a statistické výkazy - odbor ŽP. Zahrnuje i BRKO, u kterého je potřeba popsat metodiku sledování. >> Roční	Hlavní indikátor Indikátor doplňuje celkový obraz o situaci v oblasti udržitelné spotřeby a musí být doplněn slovním popisem vztahu s indikátorem 3.2.A, s nímž je do značné míry komplementární. Cílová hodnota: bude stanovena po srovnávací analýze měst.
	3.2.D Podíl separace využitelných odpadů po složkách >> Jedná se o rozložení indikátoru 3.2.C na jednotlivé složky a sledování vývoje podílu jednotlivých složek >> %	Evidence odpadů a statistické výkazy - odbor ŽP. >> Roční	Hlavní indikátor Indikátor doplňuje celkový obraz o situaci v oblasti udržitelné spotřeby; samotný ukazatel je potřeba doplnit slovním popisem vývoje a kontextu – do jaké míry např. vyšší počet složek ovlivňuje absolutní produkci smíšeného SKO. Cílová hodnota: bude stanovena po srovnávací analýze měst.

3 – UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
3.3 Hospodaření s energií	3.3.A Existence systému energetického managementu >> Indikátor sleduje systém energetického managementu na veškerém majetku města a zahrnuje personální zajištění kapacit pro energetické řízení a udělení příslušných kompetencí pro jeho činnost >> Bez jednotky	Jde o ověření, jaká je úroveň zavedení systému energetického managementu a zda je energetický manažer vybaven dostatečnými kompetencemi, vyhodnocení přínosu této pozice a případně vylepšeny interní předpisy s ohledem na vývoj v oblasti energ. managementu. „Veškerým majetkem“ se rozumí majetek města pod přímou kontrolou města a přísp. organizací (tj. vše, co je hrazeno z městského rozpočtu) a dále majetek vlastněný městem, ale u něhož za energii platí jiný subjekt (např. nájemce). V těchto případech, vč. bytového fondu města, je hodnocena úroveň nepřímého působení – motivování, působení na snížení spotřeby apod. Za nejvyšší úroveň energetického managementu lze považovat certifikovaný systém hospodaření s energií podle ČSN EN ISO 50001. Je tudíž možné stanovit následující úrovně: 1. nejvyšší úroveň: udržovaná certifikace ISO50001 2. EM vedený v souladu s ISO 50001, ale ne certifikovaný, pouze na základě prohlášení o shodě a vnitřních kontrol a auditů 3. EM vedený na jiném základě, ale doložitelně splňující všechny požadavky na EM kladené - Monitoring - Plánování - Vyhodnocování (dle indikátorů) - Kontrola - Stanovisko vedení a nastavení cílů >> Dvouletá	Hlavní indikátor Doplňkovým indikátorem je „procento naplnění hlavního indikátoru“ – jaký podíl majetku je město schopno sledovat (u druhé kategorie). Systém energetického managementu by se měl zaměřit především na řízení reálné energetické účinnosti u významných nákladových středisek, která má město pod kontrolou (příspěvkové organizace - obvykle především jejich budovy, budovy úřadu a VO). Hodnocen by měl být především přínos systému k vývoji ostatních indikátorů jako je 3.3.B Spotřeba energie (souhrnný ukazatel spotřeby veškeré energie v rámci majetku města v MW/rok). Význam existence kompetentní osoby je zásadní pro systematické provádění energetického managementu. Případně může být tato pozice posílena zavedením systému EM podle ISO 50 001, resp. EN ČSN 16 001. Pozn.: Za zavedení EM nelze považovat realizaci opatření metodou EPC na části majetku. EM je zde veden třetí stranou a město nemá přehled na zbytku budov. Je nutno usilovat o zavedení systému, kdy je z jednoho místa možno obdržet informaci alespoň o ročních spotřebách všech druhů energie na všech budovách. Tyto informace by měly být systémem nastavení vnitřních procesů shromažďovány automaticky, tzn. bez toho, aby bylo nutné je každoročně pracně dohledávat u všech relevantních odborů úřadu a PO. Cílová hodnota: zvyšující se kvalifikace a kompetence energ. manažera (týmu energ. manažera – podle velikosti MěU, resp. velikosti spravovaného majetku). Hodnocení indikátoru 3.3.A bude ANO/NE, velikost úvazku ani počet zapojených osob přitom nerozhoduje.

3 – UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
3.3 Hospodaření s energií	3.3.B Spotřeba energie >> Jedná se o souhrnný ukazatel spotřeby veškeré energie v rámci veškerého majetku města s uvedením podílu obnovitelné energie >> MWh/rok; MWh/rok/m ² (spotřeba bude uvedena také ve spotřebě na m ² celkové plochy budov, vyjma veř. osvětlení; spotřeba tepla bude normována)	Data ze systému EM, resp. data příslušného odboru MěÚ a přísp. organizací. >> Roční	Hlavní indikátor U všech indikátorů se jedná o sledování dat na majetku města a podřízených organizací; Indikátor 3.3.B bude představen prostým součtem veškeré spotřeby energie (v jednotkách MWh nebo GJ) a městu bude sloužit pro nastavení vlastních cílů a pro sledování trendů ve snižování celkové energetické spotřeby. Cílová hodnota: bude stanovena individuálně, po srovnávací analýze měst bude výhledově možné stanovit cílovou měrnou hodnotu, zásadně by měl být dodržen klesající (min. nerostoucí) trend.
	3.3.C Spotřeba elektřiny – neobnovitelné zdroje >> Jedná se o celkovou roční spotřebu elektřiny v rámci majetku města, vč. TS – VO apod., vyjma bytového fondu ve vlastnictví města, který může být sledován samostatně. Pokud není možné odděleně sledovat obnovitelnou elektřinu, pak je veškerá elektřina vykazována tímto indikátorem >> MWh/rok	Data ze systému EM, resp. data příslušného odboru MěÚ, přísp. a dalších organizací města. >> Roční	Doplňkový indikátor Spotřeba elektřiny je zásadním ukazatelem, byť se ve většině případů jedná o nezaměnitelnou spotřebu, elektřina z neobnovitelných zdrojů však v sobě nese vysoký podíl emisí skleníkových plynů a ovlivňuje další faktory – soběstačnost, bezpečnost. Cílová hodnota: bude stanovena individuálně, po srovnávací analýze měst bude výhledově možné stanovit cílovou měrnou hodnotu, zásadně by měl být dodržen klesající (min. nerostoucí) trend.

3 – UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA (indikátory)

Oblast (dílní oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
3.3 Hospodaření s energií	3.3.D Spotřeba elektřiny ze všech využívaných zdrojů – obnovitelné zdroje >> Jedná se o celkovou roční spotřebu elektřiny jako v bodě 3.3.B s původem v obnovitelných zdrojích; pokud není možné odd. sledovat obnovitelnou elektřinu, pak je veškerá elektřina vykazována tímto indikátorem >> MWh/rok	Data ze systému EM, resp. data příslušného odboru MěÚ přísp. a dalších organizací města. Pokud město vyrábí vlastní energii z obnovitelných zdrojů, disagreguje spotřebu elektřiny na elektřinu dodanou z vlastních zdrojů a dalších zdrojů. >> Roční	Doplňkový indikátor Spotřeba obnovitelné elektřiny je jedním z ukazatelů udržitelnosti a nese v sobě vysoký podíl emisí skleníkových plynů a pozitivně ovlivňuje další faktory – soběstačnost, bezpečnost. Cílová hodnota: bude stanovena individuálně, po srovnávací analýze měst bude výhledově možné stanovit cílovou měrnou hodnotu, zásadně by měl být dodržen rostoucí trend.
	3.3.E Spotřeba zemního plynu >> MWh/rok	Data ze systému EM, resp. data příslušného odboru MěÚ přísp. a dalších organizací města. >> Roční	Doplňkový indikátor Cílová hodnota: bude stanovena individuálně, po srovnávací analýze měst bude výhledově možné stanovit cílovou měrnou hodnotu, zásadně by měl být dodržen klesající (min. nerostoucí) trend – nutno zohlednit (zprávou, resp. popisem), že může dojít k nárůstu díky náhradě jiného zdroje. Pro korekci těchto vlivů slouží souhrnný indikátor 3.3.B.
	3.3.F Spotřeba tepla z CZT >> MWh/rok	Data ze systému EM, resp. data příslušného odboru MěÚ a přísp. organizací. Je možné uplatnit dále podrobnější členění dle paliva v CZT - uhlí, LTO, ZP. Je možné sledovat i v GJ/rok, ale pro zajištění kompatibility s ostatními indikátory nutno přepočítat. >> Roční	Doplňkový indikátor Indikátor významně poukazuje na míru závislosti na centrálním teple. Nelze z něho samotného však vyvozovat závěr, zda je dobrá vyšší nebo nižší hodnota, nutno hodnotit v kontextu ostatních energ. indikátorů. Cílová hodnota: nelze stanovit.

3 – UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
3.3 Hospodaření s energií	3.3.G Spotřeba PHM >> Absolutní spotřeba PHM je sledována na úrovni MěÚ, příspěvkových a dalších organizací, tj. vč. komunální techniky. Význam má sledovat spotřebu PHM celkem a na ujetý km >> MWh a kWh/km	Odbor finanční, resp. ost. organizace města. Zjišťování je již dnes na MěÚ zavedeno, nejjednodušším způsobem je systém karet CCS, ale možné jsou i jiné varianty. >> Roční	Doplňkový indikátor Indikátor je základním ukazatelem, který může být použit např. měrné spotřeby na pracovníka, ale s omezením. V měrném vyjádření na km má úřad možnost snižovat tuto hodnotu např. postupnou obnovou vozového parku a pořádáním kurzů šetrné jízdy pro zaměstnance (http://www.uspornajizda.cz/). Ukazatel je možné rozšířit na MHD, nicméně vhodné je toto sledovat odděleně od referentských vozů, vozů TS – komunální techniky, městské policie apod. Do budoucna bude vhodné najít způsob, jak sledovat spotřebu PHM v rámci celého města. Cílová hodnota: klesající trend, každý rok musí být hodnota měrného ukazatele nižší než v roce předchozím a také absolutní spotřeba by měla být nižší.
	3.3.H Podíl staveb v energ. třídách A, B, C u rekonstrukcí s přechodem na vyšší kategorii en. třídy (z kategorie C, D, E, F, G) >> Hodnocení provedeno v ks, přepočteno na podíl z celkového počtu budov v majetku města (vyjádřený v %) >> %	Odbor výstavby, stavební odbor – majetek města. Řešení ve dvou úrovních: 1. Pouze na majetku města. 2. Veškeré budovy na území města. U nových a rekonstruovaných staveb. Jedná se o sledování dle legislativy - zákona o hospodaření energií, vyhláška 148/2007 Sb. ve znění pozdějších předpisů. >> Dvouletá	Doplňkový indikátor Cílová hodnota: všechny nové stavby města ve třídě A, rekonstruované alespoň třída B. Pro budovy v kategorii A je doporučeno indikátor považovat za hlavní (pro budovy v majetku města).

3 – UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
3.3 <i>Hospodaření s energií</i>	3.3.I Spotřeba obnovitelné a neobnovitelné energie na území města >> MWh/rok	Data z ÚEK nebo SEAP. >> Tří-čtyřletá	Doplňkový indikátor Cílová hodnota: klíčový je trend, pokud je stanovený cíl např. v SEAP, pak se použije ten. Tento indikátor je doporučeno použít vždy, kdy jsou k dispozici data, tj. města zpracovávající UEK, či přistoupivší k Paktu starostů a zpracovávající SEAP s monitorovacími zprávami.
3.4 <i>Udržitelná výstavba (udržitelné stavebnictví)</i>	3.4.A Vnitřní předpis, který nastavuje obecné parametry pro novou výstavbu a rekonstrukce >> Bez jednotky	Odbor správy majetku a investic. Ze zákona vyplývá pro novou výstavbu nutnost dosažení parametrů budovy s téměř nulovou spotřebou (ve lhůtách a za podmínek daných zákonem o hospodaření energií). Parametry stanovené pro budovy s téměř nulovou spotřebou jsou aktuálně velmi benevolentní, proto by tento vnitřní předpis měl stanovit parametry na úrovni pasivního domu a s vyšším podílem využití obnovitelné energie a přírodních materiálů jak pro novou výstavbu, tak pro renovace. >> Dvouletá	Hlavní indikátor Cílová hodnota: pravidelně revidovaný předpis s doložitelným dopadem v praxi – tj. nová výstavba a rekonstrukce na majetku města jsou prováděny v souladu s principy UR (viz např. MA21 ve stavebnictví) a v zadávací dokumentaci pro výstavbu a rekonstrukce jsou tyto parametry vždy uplatněny, ve výjimečných případech zdůvodněno proč nebylo možné je uplatnit.

3 – UDRŽITELNÁ VÝROBA A SPOTŘEBA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
3.4 Udržitelná výstavba (udržitelné stavebnictví)	3.4.B Certifikované stavby >> Indikátor sleduje počet nebo podíl staveb v majetku města se zelenými certifikáty (typu LEEDS, BREEM, CZBtool apod.) z celkového počtu nových staveb >> Počet nebo %	Odbor správy majetku a investic – pro majetek města. Monitoring tisku, tiskové konference certifikovaných subjektů. >> Dvouletá	Doplňkový indikátor Indikátor bude více vypovídající, bude-li změna úrovně z MěÚ na město, jelikož jedním z důvodů zpracování takovéto certifikace je propagace a marketing, bude velmi jednoduché zjistit, kolik budov je ve městě certifikovaných. Povinnosti sledování tohoto indikátoru nebude představovat výraznou zátěž, certifikace je v ČR v začátcích a hodnota indikátoru tak bude narůstat velmi pomalu. Mezní ani cílovou hodnotu není možné nyní stanovit, trend by měl být v dvouletých cyklech rostoucí.

TÉMA

4

4 – DOPRAVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
4.1 Podpora veřejné dopravy a dalších druhů alternativní dopravy (pěší, cyklo) /infrastruktura/	4.1.A Nízkopodlažní vozidla ve veřejné dopravě >> Indikátor sleduje počet a výkon nízkopodlažních vozidel ve vozovém parku zajišťující obsluhu města >> % (podíl výkonů z celkových vzkm objednávaných obcí u dopravců - MHD, účelové spoje, např. školní ad.)	Data MěÚ – odbor dopravy Provozovatelé veřejné dopravy. Analýza využití vozidel v provozu. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení zvyšování komfortu MHD. Cílová hodnota – žádoucí je postupný růst hodnoty indikátoru až do hodnoty 100 % (= ideální stav).
	4.1.B Bezbariérovost komunikací¹ >> Indikátor sleduje vývoj činnosti obcí směřující k budování (revitalizaci) infrastruktury environmentálně šetrných druhů dopravy a infrastruktury pro občany se sníženou pohyblivostí >> km/100 km komunikací (délka pěších komunikací upravených jako bezbariérové k celkové délce komunikací pro pěší - chodníky, smíšené stezky společně s cyklisty, obytné zóny, atd.) ¹ Bezbariérovost ve smyslu vyhlášky č. 398/2009 Sb. a v intencích Národního programu mobility pro všechny.	Data MěÚ – odbor dopravy, investic. Analýza dat z pasportu komunikací Projektová dokumentace. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení jak obec přispívá k budování infrastruktury pro environmentálně šetrné druhy dopravy a občany se sníženou pohyblivostí. Cílová hodnota – není stanovena, žádoucí je postupný růst hodnoty indikátoru.

4 – DOPRAVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
4.1 Podpora veřejné dopravy a dalších druhů alternativní dopravy (pěší, cyklo) /infrastruktura/	4.1.C Vybavenost cyklistickými komunikacemi >> Indikátor sleduje činnosti obcí směřující k budování infrastruktury environmentálně šetrných druhů dopravy >> km/100 km komunikací (délka silnic a místních komunikací - vč. cyklostezek a smíšených stezek - na kterých je provoz cyklistů povolen k celkové délce komunikací) >> km/100 km komunikací (délka bezpečných komunikací² v katastru obce vhodných pro cyklisty v poměru ku celkové délce komunikací v obci) ²Bezpečná komunikace je definována TP 179 Navrhování komunikací pro cyklisty	Data MěÚ a jím zřízených organizací – odbor investic, dopravy. Analýza dat z pasportu komunikací Projektová dokumentace. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení jak obec přispívá k budování infrastruktury pro environmentálně šetrné druhy dopravy. Cílová hodnota – není stanovena, žádoucí je postupný růst hodnoty indikátoru.

4 – DOPRAVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
4.1 Podpora veřejné dopravy a dalších druhů alternativní dopravy (pěší, cyklo) /infrastruktura/	4.1.D Vybavenost veřejných budov parkovací infrastrukturou pro cyklisty >> Indikátor sleduje činnosti obcí směřující k budování infrastruktury environmentálně šetrných druhů dopravy >> % (podíl budov v majetku města a jím zřízených organizací vybavených parkovací infrastrukturou pro cyklisty) >> Standard pro cyklistickou parkovací infrastrukturu je definován ¹ ¹ CDV, 2010. <i>Cyklistická doprovodná infrastruktura</i> (http://www.cyklodoprava.cz/ file/doprovodna-infrastruktura- parkovani-kol/)	Data MěÚ a jím zřízených organizací – odbor dopravy, investic. Analýza dat z pasportu budov, projektová dokumentace (za majetek města se považují budovy v majetku města a jím zřízených organizací, které aktivně slouží zájmům veřejnosti (úřady, školy, sportoviště, kulturní zařízení apod.). >> Roční	Doplňkový indikátor Posouzení jak obec přispívá k budování infrastruktury pro environmentálně šetrné druhy dopravy. Cílová hodnota – žádoucí je postupný růst hodnoty indikátoru až do hodnoty 100 % (= ideální stav).

4 – DOPRAVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
4.2 Snižování nutnosti používat IAD a podpora alternativních druhů dopravy (řízení poptávky po dopravě)	4.2.A Přeprava cestujících MHD >> Indikátor sleduje využívání veřejné dopravy (výkon) >> Počet cest na osobu	Data MěÚ. Provozovatelé veřejné dopravy, výkaznictví dopravců, analýza přepravy cestujících. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení podpory veřejné dopravy a její využívání. Cílová hodnota – není stanovena, žádoucí je postupný růst hodnoty indikátoru.
	4.2.B Dostupnost spojení veřejnou dopravou >> Indikátor sleduje podporu veřejné dopravy >> Počet spojů (bus, vlak, MHD...)	Data MěÚ. Výkaznictví dopravců. Analýza dat dopravců. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení podpory veřejné dopravy. Cílová hodnota – postupné rozšiřování nabídky spojení.
	4.2.C Plán dopravy/ udržitelné mobility (či obdobného strategického dokumentu) >> Indikátor sleduje komplexnost řešení mobility v obci >> Bez jednotky	Data MěÚ. Existence plánu. >> Dle doby platnosti dokumentu	Hlavní indikátor Posouzení zda obec strategicky řeší problematiku dopravy a mobility. Cílová hodnota – realizace plánu (binární kritérium ano/ne).

4 – DOPRAVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
4.2 Snižování nutnosti používat IAD a podpora alternativních druhů dopravy (řízení poptávky po dopravě)	4.2.D Mobilita a místní přeprava cestujících >> Indikátor sleduje dopravní chování obyvatel >> Počet každodenních cest >> Počet hodin (čas strávený cestováním) >> Druh cesty a druh dopravy >> Celková průměrná denní vzdálenost na osobu na druh cesty a způsob dopravy aj.	Reprezentativní dotazníkový výzkum (např. v rámci indikátoru „Šetření spokojenosti občanů“). >> Dvou-tříletá	Doplňkový indikátor Hodnocení, jak občané využívají environmentálně šetrné druhy dopravy. Cílová hodnota – pokles podílu IAD, růst podílu veřejné, pěší a cyklistické dopravy. Indikátor se hodnotí pouze tehdy, je-li k dispozici reprezentativní průzkum dopravního chování.
	4.2.E Zavedený systém regulace parkování a dopravy >> Indikátor sleduje, jakým způsobem obec reguluje parkování, resp. dopravu, prostřednictvím vyhlášky, nařízení, či jiného závazného dokumentu >> Bez jednotky	Data MěÚ. Popis systémů. >> Roční	Doplňkový indikátor Posouzení aktivit obce jakým způsobem řeší dopravu v klidu. Cílová hodnota – realizace opatření (binární kritérium ano/ne).

4 – DOPRAVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
4.3 Nízkoemisní vozidla	4.3.A Podíl výkonů vozidel EEV na celkovém objemu objednávaných výkonů v rámci MHD >> Indikátor sleduje, jak obec preferuje při výběru dodavatele veřejné dopravy stav vozového parku >> % (podíl výkonů vozidel EEV z celkových vzkm objednávaných obcí u dopravců)	Data MěÚ, dopravci. Analýza výkaznictví dopravců. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení aktivit obce při objednání veřejné dopravy. Cílová hodnota – není stanovena - postupný růst.
	4.3.B Podíl výkonů vozidel EEV na celkovém objemu dopravního výkonu vozidel v majetku města a jím zřízených organizací >> Indikátor sleduje, jak obec podporuje obměnu svého vozového parku >> % (podíl výkonů vozidel EEV z celkových vzkm ujetých všemi vozidly)	Data MěÚ. Analýza dat z provozu vozidel. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení podpory obce prosazovat využívání EEV vozidel. Cílová hodnota – není stanovena; žádoucí je postupný růst.

4 – DOPRAVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
4.4 Bezpečnost silničního provozu	4.4.A Žáci I. stupně ZŠ zapojení do preventivních programů bezpečnosti dopravy >> Indikátor sleduje, zda obec podporuje a zajišťuje podporu vzdělávání v oblasti bezpečnosti dopravy >> % (podíl žáků I. stupně ZŠ, kteří se v hodnoceném roce zúčastnili preventivní akce)	Data MěÚ resp. příslušných škol. Rozbor a charakter struktury preventivních programů. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení iniciativy obce při podpoře a zajištění vzdělávacích akcí v oblasti bezpečnosti dopravy. Cílová hodnota – nejméně 60 %.
	4.4.B Nehodovost v silniční dopravě >> Indikátor sleduje snahu obce a správce komunikace o snižování nehod v silniční dopravě >> Počet mrtvých a zraněných při dopravních nehodách na území města vztažený na 100 km komunikací	Data MěÚ. Policie ČR. Analýza dat z protokolů o dopravních nehodách. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení iniciativy obce při podpoře snižovat počty a následky dopravních nehod. Cílová hodnota – není stanovena; žádoucí je pokles.

4 – DOPRAVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
4.4 Bezpečnost silničního provozu	4.4.C Odstranění krizových nehodových míst >> Indikátor sleduje reakci správců komunikací při řešení krizových míst dopravních nehod >> % (podíl odstraněných nehodových míst z celk. počtu identifikovaných nehodových míst)	Data MěÚ resp. příslušných správců komunikací. Projektová dokumentace. >> Roční	Doplňkový indikátor Posouzení iniciativy obce a správce komunikací při řešení krizových míst. Cílová hodnota – není stanovena; žádoucí je postupný růst.
4.5 Snížování vlivu dopravy na životní prostředí a zdraví obyvatel	4.5.A Hodnocení Strategického plánu dopravy/udržitelné mobility podle vlivu na ŽP a zdraví >> Indikátor sleduje, jakým způsobem obec zpracovává strategické dokumenty >> Bez jednotky	Data MěÚ. Popis systémů. >> Dle doby platnosti dokumentu	Hlavní indikátor Posouzení aktivit obce při zpracovávání strategických plánů obce. Cílová hodnota – realizace vyhodnocení (binární kritérium: ano/ne).
	4.5.B Opatření ke snížení zátěže z dopravy ve vazbě na strategické dokumenty obce >> Indikátor sleduje, zda a jakým způsobem obec reaguje na zpracované strategické dokumenty >> Bez jednotky	Data MěÚ. Popis systémů. >> Dle strategických dokumentů	Hlavní indikátor Analýza zda je problematika negativních vlivů dopravy reflektována ve strategických dokumentech obce a jsou realizována opatření k jejich snížení. Cílová hodnota – realizace opatření (binární kritérium: ano/ne).

5 – ZDRAVÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
5.1 Integrace zdravotních hledisek do plánování a rozhodování	5.1.A Plánování zdravotních a souvisejících služeb v souvislosti s problémy v obci >> Bez jednotky	Metoda zjišťování: podkladem je vyhodnocení indikátorů zdravotního stavu obyvatel města, aktivní zjišťování potřeb, údaje ze zdravotní a sociální komise ad. Město při verbálním popisu dokládá konkrétní příklady řešení problémů. >> Tříletá	Hlavní indikátor Základní indikátor UR definující vzájemný vztah zdraví obyvatel, zdravotních a souvisejících služeb a politiky municipality. Cílová hodnota není stanovena.
	5.1.B Zdraví a dopady na zdraví ve strategiích města a jako kritérium při hodnocení projektů >> Bez jednotky	Metoda zjišťování: podkladem je Zdravotní plán města, Plán zdraví a kvality života, Komunitní plán sociálních služeb, Plán strategického rozvoje, Koncepce rodinné politiky města ad. dle situace. Dále konkrétní posouzení vlivů na veřejné zdraví při stavebních a dalších aktivitách města. >> Tříletá	Hlavní indikátor Kromě obecného důrazu na zdraví obyvatelstva je vzhledem k přímé souvislosti kvality životního prostředí se zdravotním stavem obyvatelstva posouzení vlivů na veřejné zdraví (HIA - Health Impact Assessment) nedílnou součástí posuzování vlivů na životní prostředí (proces EIA, SEA dle zákona č. 100/2001 Sb. v akt.znění) nebo projektů pro územní a stavební řízení. Příkladem podkladu pro zpracování posouzení vlivů staveb na veřejné zdraví jsou hlukové nebo rozptylové studie. Doplnění dalších posudků závisí na charakteru záměru. Posuzování vlivů na veřejné zdraví provádí držitel Osvědčení odborné způsobilosti pro posuzování vlivů na veřejné zdraví (dle zákona č. 93/2004Sb. v akt.znění, uděluje Ministerstvo zdravotnictví). Hodnocení zdravotních rizik (HRA - Health Risk Assessment) provádí také držitel Osvědčení o autorizaci k hodnocení zdravotních rizik expozice chemickým látkám v prostředí (uděluje SZÚ). Při posuzování a realizaci drobných projektů a aktivit, kde není nutný posudek autorizované osoby, město prokazuje, že podporuje aktivity v souladu s Evidence Based Medicine (postupy založené na objektivních důkazech). Cílová hodnota - splnění požadavku indikátoru.

5 – ZDRAVÍ (indikátory)

Oblast (díličí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
5.1 <i>Integrace zdravotních hledisek do plánování a rozhodování</i>	5.1.C Kompetence města (personální odbornost) pro podporu zdraví obyvatel) >> Bez jednotky	Metoda zjišťování: doložení personální odbornosti na příslušném městském odboru, příp. v příslušných komisích, výborech atp., nebo smluvní zajištění externí spolupráce. >> Tříletá	Hlavní indikátor Cílová hodnota - splnění požadavku indikátoru.
5.2 <i>Podpora zdraví a prevence nemocí</i>	5.2.A Preventivní akce zaměřené na podporu zdraví a zdravého životního stylu >> Počet akcí	K dispozici na webu města. >> Roční	Hlavní indikátor Indikátor vyjadřuje převod strategického plánování do konkrétních realizací, proto je klíčový. Ideálně též indikovat počet subjektů a partnerských organizací zapojených do preventivních aktivit (případně počet či odhadovaný počet zúčastněných osob při preventivních akcích). Cílová hodnota není stanovena.
	5.2.B Dětská hřiště a zařízení pro fyzickou aktivitu dospělých >> Počet	O využití území pro sport rozhoduje město, odpovídá za bezpečnost a kvalitu prostředí. Rozhoduje i o umístění a provozu hřišť a sportovišť děti i dospělé. Metoda zjišťování: evidence města prostor pro sport a volnočasové aktivity. >> Tříletá	Hlavní indikátor Pozitivní vliv aktivního životního stylu a pohybových volnočasových aktivit a sportu na zdravotní stav a celoživotní vývoj osobnosti člověka je zásadní a objektivně prokázáný. Cílová hodnota není stanovena.
	5.2.C Činnosti věnované aktivnímu stárnutí >> Počet akcí, počet účastníků	Počet akcí pro seniory / počet účastníků ve významných organizacích, zajišťujících péči o seniory ve městě. >> Roční	Hlavní indikátor Vychází se z konceptu žádoucího prodloužení zdravé délky života tzv. HLY (Healthy Life Years) , resp. délky života bez disability, DFLE (Disability Free Life Expectancy) - viz např. http://www.uzis.cz/jaehleis/ukazatel-hly , příp. data Eurostatu. Cílová hodnota není stanovena.

5 – ZDRAVÍ (indikátory)

Oblast (díličí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
5.2 Podpora zdraví a prevence nemocí	5.2.D Aktivita na podporu nekuřáckého prostředí >> Bez jednotky	Město podporuje nekuřácké prostředí a má přehled o akcích a kampaních na podporu nekouření. >> Roční	Doplňkový indikátor Aktivity na podporu nekuřáckého prostředí jsou žádoucí a obec má možnost uplatňovat nástroje na jejich podporu. Cílová hodnota není stanovena.
	5.2.E Podpora NNO a dalších organizací zabývajících se zdravím >> Bez jednotky (event. počet akcí apod.)	Obec podporuje aktivity ostatních složek veřejného života v oblasti podpory zdraví veřejnosti. Metoda zjišťování: např. podpořené projekty, akce ve spolupráci nebo za podpory města ad. >> Roční	Doplňkový indikátor Indikátor je zaměřený na monitorování aspektů komunitní práce v oblasti zdraví. Lze číselně vyjádřit - např. počtem konkrétních podpůrných kroků. Cílová hodnota není stanovena.
	5.2.F Spolupráce s podnikatelskou sférou >> Bez jednotky (event. počet akcí apod.)	Obec spolupracuje s podnikatelskou sférou a zaměstnavateli v oblasti podpory zdraví – společné akce, účast v komisích, péče o zaměstnance ad. Verbální popis. >> Roční	Doplňkový indikátor Indikátor je zaměřený na monitorování aspektů komunitní práce v oblasti zdraví. Cílová hodnota není stanovena.
	5.2.G Vzdělávání zástupců samosprávy a státní správy v oblasti podpory zdraví >> Bez jednotky (event. počet akcí, počet účastníků, apod.)	Obec podporuje vzdělávání zaměstnanců v oblasti podpory zdraví – např. kvalifikace pracovníků, kurzy a školení atd. >> Roční	Doplňkový indikátor Cílová hodnota není stanovena.

5 – ZDRAVÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
5.3 Zdraví obyvatel	5.3.A Střední délka života při narození >> Roky	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky) + odborná interpretace. >> Roční	Hlavní indikátor Základní ukazatel vývoje zdravotního stavu obyvatelstva v obci, dostupný pro ORP, kraje, ČR a porovnatelný s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Díky standardizaci lze porovnávat mezi ORP, s ČR i ostatními zeměmi. Mezní hodnota: průměr ČR v daném roce. Sledováním trendu za uplynulých nejméně 5 let lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Cílová hodnota není stanovena.
	5.3.B Trend standardizované úmrtnosti ze všech příčin a pro hlavní diagnózy >> Jedná se o nemoci oběhové soustavy, novotvary, vnější příčiny a sebepoškození >> Počet zemřelých na 100 tis. obyvatel	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky) + odborná interpretace. >> Roční	Hlavní indikátor Základní ukazatel vývoje zdravotního stavu obyvatelstva v obci, dostupný pro ORP, kraje, ČR a porovnatelný s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Díky standardizaci lze porovnávat mezi ORP, s ČR i ostatními zeměmi. Mezní hodnota: průměr ČR v daném roce. Sledováním trendu za uplynulých nejméně 5 let lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Cílová hodnota není stanovena.
	5.3.C Předčasná úmrtnost (ve věku 0-64let) ze všech příčin u mužů a u žen >> Počet zemřelých na 100 tis. obyvatel	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky) + odborná interpretace. >> Tříletá	Hlavní indikátor Základní ukazatel vývoje zdravotního stavu obyvatelstva v obci, dostupný pro ORP, kraje, ČR a porovnatelný s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Díky standardizaci lze porovnávat mezi ORP, s ČR i ostatními zeměmi. Mezní hodnota: pokles nebo setrvalý stav trendu. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Cílová hodnota není stanovena.

5 – ZDRAVÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
5.3 Zdraví obyvatel	5.3.D Výskyt zhoubných novotvarů >> Počet nemocných	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka a další zdroje ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky), Národní onkologický registr, webový portál SVOD: epidemiologie zhoubných nádorů v České republice ad. Hodnocení trendu za min. 5 posledních let + odborná interpretace. >> Roční	Hlavní indikátor Základní ukazatel vývoje zdravotního stavu obyvatelstva v obci, dostupný pro ORP, kraje, ČR a porovnatelný s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Díky standardizaci lze porovnávat mezi ORP, s ČR i ostatními zeměmi. Mezní hodnota: průměr ČR v daném roce. Sledováním trendu za uplynulých nejméně 5 let lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Doporučuje se doplnit údaji o absolutních počtech nových případů zhoubných novotvarů v obci celkem a dle pohlaví a věkových kategorií. Cílová hodnota není stanovena.
	5.3.E Hospitalizace pro poranění a otravy >> Počet hospitalizovaných osob	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky) + odborná interpretace. >> Roční	Hlavní indikátor Základní ukazatel vývoje úrazovosti jako jednoho ze základních ukazatelů zdrav. stavu obyvatelstva v obci, dostupný pro ORP, kraje, ČR a porovnatelný s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Díky standardizaci lze porovnávat mezi ORP, s ČR i ostatními zeměmi. Mezní hodnota: průměr ČR v daném roce. Sledováním trendu za uplynulých nejméně 5 let lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Doporučuje se doplnit údaji o absolutních počtech hlášených úrazů v obci celkem a dle pohlaví a věkových kategorií. Cílová hodnota není stanovena.

5 – ZDRAVÍ (indikátory)

Oblast (dílní oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
5.3 Zdraví obyvatel	5.3.F Výskyt (prevalence) diabetu >> Indikátor zahrnuje léčená stávající a nová onemocnění >> Počet (léčených diabetiků)	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky). Hodnocení trendu za min. 5 posledních let+ odborná interpretace. >> Roční	Hlavní indikátor Ukazatel vývoje prevalence rozšířeného neinfekčního chronického onemocnění, které souvisí se životním stylem obyvatelstva. Data jsou dostupná pro ORP, kraje, ČR a jsou porovnatelná s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Mezní hodnota: průměr ČR v daném roce. Sledováním trendu za uplynulých nejméně 5 let lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Doporučuje se doplnit údaje o absolutních počtech léčených diabetiků v obci celkem a dle věkových kategorií. Cílová hodnota není stanovena.
	5.3.G Kojenecká úmrtnost >> Počet zemřelých na 100 tis. obyvatel	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky). Hodnocení trendu za min. 5 posledních let + odborná interpretace. >> Roční	Hlavní indikátor Důležitý ukazatel vývoje zdravotního stavu obyvatel obce ve vztahu k reprodukčnímu zdraví a zdraví nejmenších dětí. Je dostupný pro ORP, kraje, ČR a porovnatelný s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Díky přepočtu na 1000 živě narozených dětí lze porovnávat mezi ORP, s ČR i ostatními zeměmi. Mezní hodnota: průměr ČR v daném roce. Sledováním trendu za uplynulých nejméně 5 let lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Doporučuje se doplnit údaje o absolutních počtech nových úmrtí v obci v daném roce. Cílová hodnota není stanovena.

5 – ZDRAVÍ (indikátory)

Oblast (dílní oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
5.3 Zdraví obyvatel	5.3.H Úmrtí zaviněná alkoholem nebo drogami >> Počet zemřelých	Zdroje dat: Policie České republiky, lokální sociální služby. Hodnocení trendu od posledního zjištění + odborná interpretace. >> Tříletá	Doplňkový indikátor Ukazatel sociálního a sociálně zdravotního klimatu v obci. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Doporučuje se členit dle věkových kategorií, příp. pohlaví. Cílová hodnota není stanovena.
	5.3.I Nově hlášená sexuálně přenosná onemocnění (syfilis, kapavka) >> Počet nově hlášených osob	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky), Krajské hygienické stanice Hodnocení trendu za min. 5 posledních let + odborná interpretace. >> Tříletá	Doplňkový indikátor Důležitý ukazatel vývoje zdravotního stavu obyvatel obce ve vztahu k infekčním nemocem a sexuálnímu zdraví. Je dostupný pro ORP, kraje, ČR a porovnatelný s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Díky přepočtu na 100 000 obyvatel lze porovnávat mezi ORP, s ČR i ostatními zeměmi. Mezní hodnota: průměr ČR v daném roce. Sledováním trendu za uplynulých nejméně 5 let lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Doporučuje se doplnit údaje o absolutních počtech nových případů v obci celkem. Cílová hodnota není stanovena.

5 – ZDRAVÍ (indikátory)

Oblast (dílní oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
5.3 Zdraví obyvatel	5.3.J Alimentární onemocnění (salmonelózy, kampylobakterií) >> Počet nemocných	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky), Krajské hygienické stanice Hodnocení trendu za min. 5 posledních let + odborná interpretace. >> Tříletá	Doplňkový indikátor Důležitý ukazatel vývoje zdravotního stavu obyvatel obce se vztahem k hygienickému standardu v obci. Je dostupný pro ORP, kraje, ČR a porovnatelný s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Díky přepočtu na 100 000 obyvatel lze porovnávat mezi ORP, s ČR i ostatními zeměmi. Mezní hodnota: průměr ČR v daném roce. Sledováním trendu za uplynulých nejméně 5 let lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Doporučuje se doplnit údaje o absolutních počtech nových případů v obci celkem. Cílová hodnota není stanovena.
	5.3.K Nová onemocnění hepatitidou typu A,B,C >> Počet nemocných	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky), Krajské hygienické stanice Hodnocení trendu za min. 5 posledních let+ odborná interpretace. >> Tříletá	Doplňkový indikátor Důležitý ukazatel vývoje zdravotního stavu obyvatel obce se vztahem k celkovému hygienickému standardu v obci. Je dostupný pro ORP, kraje, ČR a částečně porovnatelný s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Díky přepočtu na 100 000 obyvatel lze porovnávat mezi ORP, s ČR i ostatními zeměmi. Mezní hodnota: průměr ČR v daném roce. Sledováním trendu za uplynulých nejméně 5 let lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Doporučuje se doplnit údaje o absolutních počtech nových případů v obci celkem a vzhledem k odlišným cestám přenosu i dle typu hepatitidy (A,B,C). Cílová hodnota není stanovena.

5 – ZDRAVÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
5.3 Zdraví obyvatel	5.3.L Léčení alergici a astmatici (prevalence) >> Počet léčených osob	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky), Krajské hygienické stanice Hodnocení trendu za min. 5 posledních let+ odborná interpretace. >> Tříletá	Doplňkový indikátor Důležitý ukazatel vývoje zdravotního stavu obyvatel obce se vztahem k životnímu prostředí v obci. Je dostupný pro ORP, kraje, ČR a částečně porovnatelný s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Díky přepočtu na 100 000 obyvatel lze porovnávat mezi ORP, s ČR i ostatními zeměmi. Mezní hodnota: průměr ČR v daném roce. Sledováním trendu za uplynulých nejméně 5 let lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Doporučuje se doplnit údaje o absolutních počtech nových případů v obci celkem a dle věkových kategorií obyvatel. Cílová hodnota není stanovena.
	5.3.M Hospitalizace pro nemoci oběhové soustavy >> Počet hospitalizovaných osob	Zdroje dat: Dataplán NSZM, ročenka ÚZIS (Ústav zdravotnických informací a statistiky). Hodnocení trendu za min. 5 posledních let+ odborná interpretace. >> Tříletá	Doplňkový indikátor Důležitý ukazatel vývoje nemocnosti na skupinu onemocnění, tvořících nejčastější příčinu úmrtnosti české populace. Vzhledem k významu je dostupný pro ORP, kraje, ČR a porovnatelný s ostatními zeměmi (viz data Eurostatu). Díky standardizaci lze porovnávat mezi ORP, s ČR i ostatními zeměmi. Mezní hodnota: průměr ČR v daném roce. Sledováním trendu za uplynulých nejméně 5 let lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Doporučuje se doplnit údaje o absolutních počtech hospitalizovaných z těchto příčin v obci celkem a dle věkových kategorií a pohlaví. Cílová hodnota není stanovena.

5 – ZDRAVÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
5.3 Zdraví obyvatel	5.3.N Uživatelé drog >> Počet uživatelů	Zdroje dat: ÚZIS - DPS, dostupné pro okresní úroveň v přepočtu na 1.000 obyvatel, pro ORP: Krajské hygienické stanice (povinná hlášení AT ambulancí), zprávy sociálních služeb - nízkoprahových center a dalších harm reduction služeb, evidovaných krajskými úřady. >> Roční	Doplňkový indikátor Ukazatel sociálního a sociálně zdravotního klimatu v obci. Sledováním trendu lze sledovat vývoj indikátoru. Vzhledem k řadě faktorů ovlivňujících indikátor je nutná odborná interpretace. Doporučuje se doplnit údaji o podílu alkoholu a dalších drog a členit dle věkových kategorií, příp. pohlaví. Cílová hodnota není stanovena.

TÉMA

6

6 – MÍSTNÍ EKONOMIKA A PODNIKÁNÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
6.1 Oživení a podpora místní zaměstnanosti a vzniku nových podniků a firem při zachování principů udržitelného rozvoje	6.1.A Podpora zaměstnanosti, podnikání a diverzifikace struktury místní ekonomiky >> Indikátor sleduje např. nástroje pro komerční využití center měst/obcí, podpora začínajících podnikatelů (např. dům sdílených služeb), podpora cyklostezek do firem, přizpůsobení MHD dle pracovní doby klíčových podniků, agenturní systém, zprostředkování spolupráce podniků s úřady práce, levnější reklama na akcích obce/města, zajištění průmyslové zóny a trend v jejich naplnění >> Bez jednotky	Příslušná obec (investiční odbor / ekonomické oddělení). Údaje a podklady k tomuto indikátoru by měla obec sledovat sama z hlediska vlastní iniciativy a využití možností podpory endogenního potenciálu své lokality. >> Roční	Hlavní indikátor Této části by obec měla věnovat pozornost, protože může prokázat vlastní roli v oblasti podnikání, zaměstnanosti a struktury místní ekonomiky ve svém katastrálním území. Další indikátory 6.1.2. a 6.1.3. patří do kategorie, které obec již nemůže zcela ovlivnit ve vazbě na vnější hospodářský vývoj v regionu či státu.

6 – MÍSTNÍ EKONOMIKA A PODNIKÁNÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
6.1 Oživení a podpora místní zaměstnanosti a vzniku nových podniků a firem při zachování principů udržitelného rozvoje	6.1.B Počet podnikatelských subjektů >> Počet subjektů	ČSÚ – údaje jsou dostupné za každou obec v ČR v části „Statistiky“ – „Regionální statistiky“ – „MOS – Městská a obecní statistika“. U tohoto indikátoru lze rozlišit za každou obec: • Registrované podniky • Podniky se zjištěnou aktivitou Pro porovnatelnost situace je nezbytné hodnoty výše uvedených indikátorů také přepočítat na počet obyvatel ve věku 15 – 64 let. Údaje pro přepočet jsou dostupné na stejné webové stránce ČSÚ pro každou obec, tj. MOS – Městská a obecní statistika. >> Roční	Doplňkový indikátor Vývoj počtu podnikatelských subjektů naznačuje míru podnikatelské aktivity, příp. stabilitu podnikatelského prostředí v dané lokalitě. Tento indikátor má určitá omezení ve své vypovídací hodnotě (velké vs. střední vs. malé podniky), a proto je potřeba jej vyhodnocovat velmi obezřetně v kontextu vývoje následujícího indikátoru, tj. ve vazbě na zaměstnanost. Indikátor počtu aktivních podnikatelských subjektů doplňuje a částečně upřesňuje indikátor v interpretaci skutečného vývoje a reálných podmínek dané lokality.
	6.1.C Podíl nezaměstnaných osob >> %	ČSÚ – údaje jsou dostupné za každou obec v ČR v části „Statistiky“ – „Regionální statistiky“ – „Územně analytické podklady“. Údaje jsou buď v tabulce: - „Aktuální údaje za všechny obce ČR“ – údaje za poslední kalendářní rok, nebo, - Tabulka „Datové vrstvy pro GIS“ - Obce 2009, 2010, 2011, 2012, 2013, 2014, 2015. Z druhé tabulky je možné doplnit trend posledních let až od roku 2014. V roce 2014 provedl ČSÚ změnu definice tohoto ukazatele, tudíž údaje do roku 2013 nejsou porovnatelné. Jedná se o průměrnou roční míru. >> Roční	Hlavní indikátor Při interpretaci je nutné propojit výsledky s předchozí otázkou a rozlišit trendy.

6 – MÍSTNÍ EKONOMIKA A PODNIKÁNÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
6.1 <i>Oživení a podpora místní zaměstnanosti a vzniku nových podniků a firem při zachování principů udržitelného rozvoje</i>	6.1.D Příklad dobré praxe (z oblasti podpory zaměstnanosti a podnikání) >> Bez jednotky	Příklady dobré praxe je vhodné dokumentovat nejen na aktuálním stavu, ale zejména dlouhodobějších zkušeností s podporou podnikání a zaměstnanosti. >> Dvouletá	Doplňkový indikátor
6.2 <i>Spolupráce s místními podniky a firmami za účelem podpory výměny zkušeností z dobré podnikatelské praxe</i>	6.2.A Spolupráce s místními podniky >> Bez jednotky	Zápisy ze společných jednání a jejich vyhodnocení. >> Dvouletá	Hlavní indikátor Význam indikátoru spočívá v doložení činnosti obce z hlediska její možné role jako aktivního koordinátora socioekonomických aktivit v území. Obec by měla průběžně a korektně komunikovat s místními podnikateli a firmami (např. formou pravidelných setkání se zástupci podnikatelské sféry) s cílem hledat a nacházet oběma stranám prospěšná řešení případných problémů soužití, jako jsou rušivé provozy (hluk, emise z technologií nebo dopravní obsluhy, problematika zneškodňování odpadů, ochrana vodních zdrojů ap.).
	6.2.B Příklad dobré praxe (spolupráce s místními podniky) >> Bez jednotky	Způsoby realizace a zavádění společných stanovisek do praxe (např. schválení zastupitelstvem, komunikace s konkrétním odborem či oddělením dané obce). >> Dvouletá	Doplňkový indikátor Viz výše.

6 – MÍSTNÍ EKONOMIKA A PODNIKÁNÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
6.3 Udržitelný místní cestovní ruch	6.3.A Podpora místní turistiky >> Indikátor sleduje podporu cestovního ruchu ve vazbě na vnitřní potenciál obce, místní ekonomiku, životní prostředí a veřejné zdraví (např. cykloturistika, hippoturistika, tradiční slavnosti, mimořádné sportovní akce nadmístního / regionálního významu ad.) >> Bez jednotky	Příslušná obec (odbor regionálního rozvoje / ekonomické oddělení). Koncepce cestovního ruchu a její zaměření. >> Dvouletá	Hlavní indikátor Každá obec se snaží zaměřovat na různé formy a možnosti využití cestovního ruchu pro vlastní rozvoj. Hlavní formy zaměření cestovního ruchu jsou zpravidla uvedeny v koncepci cestovního ruchu, příp. obecně v plánu rozvoje obce. Konkrétní aktivity cestovního ruchu jsou zpravidla k dispozici na odboru regionálního rozvoje či ekonomickém oddělení. Význam indikátoru spočívá v tom, že se jedná o konkrétní přístup obce k tomuto rozvojovému odvětví, který reprezentuje aktivitu obce.
	6.3.B Počet ubytovaných hostů (rezidenti a nerezidenti) >> Počet hostů	ČSÚ – údaje jsou dostupné za každou obec v ČR v části „Statistiky“ – „Regionální statistiky“ – „MOS – Městská a obecní statistika“ za poslední 3 roky. U tohoto indikátoru je vhodné prezentovat dílčí ukazatele dostupné za každou obec v tabulce „Kapacita a návštěvnost hromadných ubytovacích zařízení“, tj.: - Hosté, - Z toho nerezidenti, - Přenocování (počet nocí), z toho nerezidenti, - Průměrný počet přenocování (nocí) >> Roční	Doplňkový indikátor Jedná se o indikátor, jehož vývoj může obec ovlivnit jen nepřímo prostřednictvím aktivní podpory rozvoje cestovního ruchu v dlouhodobějších trendech či podpory realizace tradičních a každoročních akcí. Hlavní význam spočívá v naznačení míry atraktivity obce ze strany cestovního ruchu. Jako pozitivní lze rovněž označit i stabilizovaný vývoj tohoto ukazatele.

6 – MÍSTNÍ EKONOMIKA A PODNIKÁNÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
6.3 Udržitelný místní cestovní ruch	6.3.C Podpora turistiky z hlediska specifik místních výrobků a pravidelnosti tradičních akcí v obci >> Bez jednotky	Příslušná obec (odbor regionálního rozvoje / ekonomické oddělení). >> Dvouletá	Hlavní indikátor Tento indikátor zahrnuje nejen aktivity přímo organizované obcí, ale rovněž i další akce, které byly obcí částečně podpořeny či jen umožněny. Jedná se zejména o podporu místních výrobků, tradiční slavnosti, výstavy, festivaly, jarmarky s motivy specifik a historických tradic dané obce, které podporují rozvoj místní turistiky.
	6.3.D Příklad dobré praxe (podpory cestovního ruchu a místní ekonomiky) >> Bez jednotky	Příslušná obec (odbor regionálního rozvoje / ekonomické oddělení). >> Roční	Doplňkový indikátor Viz výše.
	6.3.E Vnímání rozvoje turistiky místními obyvateli a podnikateli >> Bez jednotky	Realizované průzkumy či dotazníková šetření v obci (včetně jejich vyhodnocení a reflexe v praxi). Příslušná obec (odbor regionálního rozvoje / ekonomické oddělení). >> Dvou-tříletá	Doplňkový indikátor Tento indikátor lze aplikovat zejména v turistických destinacích (např. památka UNESCO, lázeňská města), kde má význam. V běžných obcích České republiky nemá řešení tohoto indikátoru velké opodstatnění, proto je pro ostatní obce nerelevantní. Hlavní význam indikátoru spočívá v tom, že daná obec zkoumá, jak místní subjekty (obyvatelé i podnikatelé) vnímají cestovní ruch, resp. přijíždějící návštěvníky, v dané obci.

7 – VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA (indikátory)

Oblast (dílní oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
7.1 Realizace a podpora vzdělávání pro udržitelný rozvoj ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcí případně jiným zřizovatelem	7.1.A Podpora škol a školských zařízení prosazujících VUR¹ nad rámec povinností daných školskými dokumenty >> Indikátor sleduje existenci finanční, materiální nebo odborné pomoci ve VUR pro školy a školská zařízení zřizovaná obcí, včetně podpory funkčních gramotností (matematické, čtenářské, přírodovědné, technické, finanční, atd.), které jsou nutnou podmínkou pro pochopení principů UR a jejich aplikaci v běžném i profesním životě. >> Jednotka podle sledované veličiny (např. Kč) nebo bez jednotky	Data MěÚ – odbor školství. Analýza podpory v dané oblasti: Finanční – vývoj finančních prostředků alokovaných pro VUR. Materiální – možno rovněž vývoj alokovaných finančních prostředků pro VUR. Odborná – stručný popis (školení učitelů, přednášková činnost apod.). >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení formálního vzdělávání v obci z hlediska UR ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcí jako prostředek pro vzdělání populace dětí a mládeže v tomto tématu. Cílová hodnota – jakákoli forma podpory + monitoring efektivity vynaložených prostředků či podpory.

¹ Vzdělávání pro udržitelný rozvoj (VUR) chápeme v tématu tak, jak je vydefinováno ve strategii vzdělávání pro udržitelný rozvoj ČR 2008-2015 tj. jako proces osvojení si takových způsobů myšlení, rozhodování a chování jedince, které vedou k udržitelnému jednání v osobním, pracovním i občanském životě, jež směřuje společnost na základě svobodného a demokratického rozhodování k ekonomické prosperitě a respektování sociálních a environmentálních souvislostí a limitů. Za předpoklad žádoucího rozvoje VUR považujeme mj. rozvoj funkčních gramotností (čtenářské, matematické, přírodovědné, technické, finanční ad.), které by měli jedinci v maximální možné míře rozvinout díky kvalitnímu primárnímu a sekundárnímu vzdělávání. Vzdělávání by mělo přispívat k naplňování myšlenek UR také tím, že formuje jedince, který najde své uplatnění ve společnosti a toto ukotvení ve společnosti (např. stabilní zaměstnání v perspektivním oboru) přispěje k sociální, ekonomické i environmentální stabilitě regionu, země i nadnárodních celků.

7 – VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
7.1 Realizace a podpora vzdělávání pro udržitelný rozvoj ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcí případně jiným zřizovatelem	7.1.B Vyhodnocování a monitoring VUR ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcí, případně jiným zřizovatelem >> Indikátor sleduje způsob monitoringu systému VUR na školách a ve školských zařízeních zřizovaných obcí případně dalšími subjekty, pokud jsou informace k dispozici >> Bez jednotky	Data škol a školských zařízení resp. MěÚ. Odborná analýza Školních vzdělávacích programů škol, Výročních zpráv a dalších dostupných materiálů (např. evaluačních zpráv, externích evaluačních zpráv apod.) ze škol a školských zařízení zřizovaných obcí případně jiným zřizovatelem se srozumitelnou interpretací závěrů vypracovaná odborníkem nebo skupinou odborníků v dané oblasti. Strukturovaná metodika hodnocení VUR na školách a ve školských zařízeních a z ní vycházející zprávy škol zpracované do odborné souhrnné zprávy. >> Dvouletá	Hlavní indikátor Posouzení formálního vzdělávání v obci z hlediska UR ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcí jako prostředek pro vzdělání populace dětí a mládeže v tomto tématu. Cílová hodnota – písemně zpracovaný systém monitoringu dané oblasti, který probíhá v delší časové řadě, kde je možno porovnávat vývoj s ohledem na priority municipality z hlediska VUR.

7 – VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
7.1 Realizace a podpora vzdělávání pro udržitelný rozvoj ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcí případně jiným zřizovatelem	7.1.C Podpora energeticky a materiálově úsporného provozu škol >> Indikátor sleduje, zda školy a školská zařízení zřizované obcí reflektují cíle udržitelného rozvoje ve smyslu úsporného provozu těchto zařízení a jejich chování vůči prostředí jako prostředku pro informální vzdělávání >> Jednotka podle sledované veličiny: - Množství energetických úspor – kWh - Množství úspor vody TUV/ SUV – m3 (Úspora vody je přepočtena na žáka) - Třídění odpadu – počet složek tříděného odpadu (např. papír, plasty, bioodpad apod.)	Data škol a školských zařízení resp. MěÚ. Odborná analýza výročních zpráv škol – např. energetické audity, úspora vody, třídění odpadu. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení informálního vzdělávání ve školách a školských zařízeních z hlediska UR jako prostředku pro vzdělávání a výchovu žáků jinými než tradičními metodami formálního vzdělávání. Cílová hodnota – zpracovaný audit úspor zařízení.

7 – VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
7.1 Realizace a podpora vzdělávání pro udržitelný rozvoj ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcí případně jiným zřizovatelem	7.1.D Didaktická databáze elektronických materiálů a dalších didaktických materiálů pro VUR (např. tištěných materiálů, výukových sad pro praktické činnosti) podporovaných obcí >> Indikátor sleduje existenci vhodné veřejně dostupné databáze didaktických materiálů podporovaných krajem či obcí, která poskytuje studijní opory pro žáky a vyučující nebo jiný systém podpory škol ve využívání databází s didaktickými materiály vztahujícími se k VUR (české i zahraniční databáze). Dále sleduje, zda obec iniciuje tvorbu didaktických materiálů, které poskytuje školám pro rozvoj VUR (např. tematicky laděné tištěné publikace, výukové sady pro praktické činnosti) >> Počet přístupů do databáze z unikátních IP adres nebo počet výpůjček nebo počet darovaných kusů materiálů fyzických (např. tištěných)	Data provozovatele databáze. Analýza využívaných databází a didaktických materiálů s reflexí dostatečnosti pokrytí důležitých témat UR. >> Dvouletá	Doplňkový indikátor Posouzení existence studijních opor pro žáky a učitele v oblasti UR jako prostředků pro snazší implementaci myšlenek UR. Cílová hodnota – využívání databází vhodných materiálů s dostatečným pokrytím všech témat UR. Využívání dalších didaktických materiálů podporovaných obcí.

7 – VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA (indikátory)

Oblast (dílní oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
7.1 Realizace a podpora vzdělávání pro udržitelný rozvoj ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcí případně jiným zřizovatelem	7.1.E Podpora sítí učitelů a vychovatelů vzdělávajících v problematice UR >> Indikátor sleduje, jakým způsobem podporuje obec vznik sítí učitelů, vychovatelů a dalších subjektů, které přispívají ke VUR >> Zároveň se indikátor zaměřuje na síťování základních škol, středních škol a podnikatelských subjektů na území obce, které podporuje budoucí rozvoj místní ekonomiky (zajištění pracovní síly pro místní podnikatelské subjekty výběrem vhodného - perspektivního studijního oboru) >> Bez jednotky	Data MěÚ. Zjišťování počtu subjektů zapojených v rámci „sítě“ a stručný popis podpory ze strany obce (prostory, webové platformy, odborná pomoc). >> Dvouletá	Doplňkový indikátor Posouzení podpory ve vytváření sítí mezi účastníky formálního vzdělávání a dalšími subjekty jako prostředek pro efektivnější vzdělávání v tématech UR a pro potencionální rozvoj místní ekonomiky, resp. zamezení úbytku obyvatel v obci/regionu v důsledku nezaměstnanosti. Cílová hodnota – není stanovena.
	7.1.F Spokojenost obyvatel se vzdělávacími institucemi >> Indikátor sleduje spokojenost obyvatel s kvalitou, dostupností škol a se zařízeními na volnočasové aktivity ad.) >> Bez jednotky, počet nebo %	Dotazníkové šetření (lze realizovat jako součást sledování indikátoru 1.4.1. Šetření spokojenosti občanů). >> Tříletá	Doplňkový indikátor

7 – VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
7.2 Podpora NNO a dalších institucí zajišťujících neformální vzdělávání v oblasti udržitelného rozvoje	7.2.A Nevládní neziskové organizace v obci, zabývající se VUR >> Indikátor sleduje výskyt NNO, občanský prospěšných institucí a jiných sdružení, které se zabývají problematikou VUR >> Bez jednoty	Data MěÚ. Zajišťování přehledu subjektů, které se zabývají VUR a analýza jejich činnosti (z hlediska pokrytí témat UR a cílových skupin). >> Dvouletá	Hlavní indikátor Posouzení neformálního vzdělávání v obci z hlediska UR jako jiný prostředek vzdělávání než jsou metody a postupy formálního vzdělání populace dětí a mládeže v tématu UR a jako prostředek pro další vzdělávání obyvatel obce. Cílová hodnota – takový počet a struktura subjektů, které pokryjí témata UR i cílové skupiny v obci.
	7.2.B Peněžní prostředky pro nevládní neziskové organizace v obci, zabývající se VUR >> Indikátor je zaváděn v případě, že se NNO a další subjekty zabývající se VUR v obci vyskytují. Mapuje peněžní prostředky obce, které jsou např. prostřednictvím grantů subjektům poskytovány >> Počet žadatelů, finanční částka (Kč)	Data MěÚ. Zjišťování vývoje investic do VUR, zájem účastnit se grantových řízení a počet žadatelů, kteří v řízení uspěli. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení neformálního vzdělávání v obci z hlediska vynakládání finančních prostředků obce. Cílová hodnota – není nastavena.

7 – VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA (indikátory)

Oblast (dílní oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
7.2 Podpora NNO a dalších institucí zajišťujících neformální vzdělávání v oblasti udržitelného rozvoje	7.2.C Podpora vzniku nevládních neziskových organizací >> Indikátor je zaváděn v případě, že se NNO a další subjekty zabývající se VUR v obci nevyskytují. Mapuje postupy obce v iniciaci vzniku takových subjektů >> Bez jednotky	Data MěÚ. Analýza způsobu podpory vzniku subjektů zabývajících se VUR – plán na podporu vzniku, vytvoření grantových příležitostí, poskytnutí prostor v obci apod. >> Dvouletá	Doplňkový indikátor Posouzení podpory obce pro vznik NNO a dalších subjektů poskytujících široké populaci obce vzdělávání v tématech UR. Cílová hodnota – komplexní plán podpory vzniku NNO a dalších subjektů v obci.
	7.2.D Podpora síťování institucí zabývajících se VUR >> Indikátor sleduje, jakým způsobem podporuje obec vznik sítí NNO, občansky prospěšných společností a dalších subjektů, které přispívají ke VUR >> Bez jednotky	Data MěÚ. Stručný popis principu činnosti sítě (např. dělení témat vzdělávání, aby nedocházelo k zaměření se pouze jedním směrem UR, vytváření konsorcií pro možnost žádat o podporu komplexnějších programů, vzájemná informovanost) subjektů zapojených v rámci „sítě“ a stručný popis podpory ze strany obce (prostory, webové platformy, odborná pomoc). >> Dvouletá	Doplňkový indikátor Posouzení podpory ve vytváření sítí mezi účastníky neformálního vzdělávání a dalšími subjekty jako prostředek pro efektivnější vzdělávání v tématech UR (např. výběr konkrétních témat vzdělávacích programů, vytváření konsorcií pro možnost tvorby komplexnějších vzdělávacích programů, vzájemná informovanost). Cílová hodnota – není stanovena.

7 – VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA (indikátory)

Oblast (dílní oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
7.3 Vytvoření programu vzdělávání, výchovy a osvěty místních obyvatel (všech cílových skupin) v problematice udržitelného rozvoje a jeho realizace	7.3.A Strategické dokumenty obce pro VUR >> Indikátor sleduje, jak obec zajišťuje přípravu systematické práce v oblasti VUR >> Bez jednotky	Data MěÚ. Analýza dokumentů systematické činnosti v oblasti VUR v rámci obce – monitoring a vyhodnocování potřeb v oblasti vzdělávání, strategie VUR v dalším období. >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor Posouzení přípravy strategie obce v oblasti vzdělávání jako prostředku pro systematické a efektivní vzdělávání v oblasti UR. Cílová hodnota – existence strategie VUR v obci a způsob jejího vyhodnocování.
	7.3.B Odborná podpora pro občany z hlediska naplňování principů UR >> Indikátor sleduje jakou odbornou podporu (např. poradny, linky pomoci, odpovědní rubriku zpravodaje) poskytuje obec občanům v oblasti témat UR >> Bez jednotky	Data MěÚ. Analýza podpory občanů, včetně stručného popisu funkce podpory; zjišťování zájmu občanů o tuto odbornou podporu. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení odborné podpory obce pro občany jako prostředku pro naplňování myšlenek UR prosazovaných na úrovni obce. Poučený občan lépe participuje na jejich prosazování. Cílová hodnota – alespoň jeden druh odborné podpory pro občany snadno dostupný všem cílovým skupinám, který pokrývá témata UR důležitá pro obec.
	7.3.C Osvětové akce UR v obci. >> Indikátor sleduje, zda obec sama iniciuje osvětové akce zaměřené na UR v obci nebo zda podporuje v této činnosti jiné subjekty >> Bez jednotky (případně počet účastníků)	Data MěÚ resp. data organizátorů akcí. Analýza programů obce (podporovaných subjektů) z hlediska náplně – zaměření se na témata UR důležitá pro obec. Počet účastníků na jednotlivých akcích a vyhodnocení efektivity akce z hlediska účastníků (statisticky vyhodnocené ankety, dotazníky, rozhovory apod. - pochopení významu akce, zvýšení zájmu o problematiku apod.). >> V rámci každé konané akce	Hlavní indikátor Posouzení iniciativy obce v pořádání nebo podpoře osvětových akcí jako podpora neformálního a informálního vzdělávání obyvatel v obci. Cílová hodnota – není stanovena.

7 – VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
7.3 Vytvoření programu vzdělávání, výchovy a osvěty místních obyvatel (všech cílových skupin) v problematice udržitelného rozvoje a jeho realizace	7.3.D Oslovení všech cílových skupin v rámci VUR >> Indikátor sleduje, zda osvětovými akcemi a dalšími činnostmi obce jsou zasaženy všechny cílové skupiny v obci, či ne >> Bez jednotky	Data MěÚ resp. data organizátorů akcí. Rozbor jednotlivých aktivit z hlediska cílových skupin obyvatel obce (např. věkových skupin), jež jsou aktivitami osloveny. >> Roční	Doplňkový indikátor Posouzení efektivity osvětových akcí jako podpora neformálního a informálního vzdělávání obyvatel v obci z hlediska oslovení všech cílových skupin. Cílová hodnota – stoupající trend zájmu jednotlivých cílových skupin a zahrnutí všech cílových skupin do aktivit obce z hlediska UR.
7.4 Volnočasové aktivity naplňující zdravý životní styl s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí	7.4.A Komunitní centra v obci >> Indikátor sleduje, zda v obci existují komunitní centra pro různé cílové skupiny (mateřské kluby, kluby pro seniory, nízkoprahová centra apod.) >> Struktura komunitních center a trend návštěvnosti (absorpční kapacita komunitních center s ohledem na cílové skupiny) >> Bez jednotky	Data MěÚ, resp. příslušných komunitních center. Rozbor struktury komunitních center z hlediska cílových skupin – zda jsou rovnoměrně pokryty všechny důležité cílové skupiny a trend návštěvnosti těchto center. >> Dvouletá	Hlavní indikátor Posouzení iniciativy obce v podpoře komunitních center v obci jako podpora neformálního a informálního vzdělávání obyvatel v obci a jako prostředek pro vytváření pozitivních sociálních vazeb mezi obyvateli obce. Cílová hodnota – existence komunitních center (zařízení pro konání různých typů aktivit – kulturních, vzdělávacích, atp. - pro určitou komunitu) pro všechny potřebné cílové skupiny v obci a dostatečná absorpční kapacita center.

7 – VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVA (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
7.4 Volnočasové aktivity naplňující zdravý životní styl s ohledem na zachování kvalitního životního prostředí	7.4.B Volně přístupná sportoviště v obci >> Indikátor sleduje přístupnost sportovišť v obci, jejich strukturu, z hlediska struktury obyvatelstva a jejich využití >> Struktura sportovišť vzhledem ke struktuře obyvatel a jejich využití (absorpční kapacita sportovišť s ohledem na cílové skupiny) >> Bez jednotky	Data MěÚ, resp. příslušných „správců“ sportovišť. Rozbor struktury sportovišť vzhledem ke struktuře obyvatelstva a posouzení faktu, zda není absorpční kapacita nadbytečná nebo naopak nedostatečná. >> Dvouletá	Hlavní indikátor Posouzení iniciativy obce v podpoře sportovního vyžití na volně přístupných sportovištích v obci jako podpora vytváření pozitivních sociálních vazeb mezi obyvateli obce a podpora utváření jejich zdravého životního stylu. Cílová hodnota – existence volně přístupných sportovišť v takové struktuře, která absorpční kapacitou odpovídá cílovým skupinám v obci.
	7.4.C Volnočasové aktivity občanů >> Indikátor sleduje strukturu volnočasových aktivit podporovaných obcí. Zároveň je vyhodnocováno, zda u konkrétních, relevantních volnočasových aktivit nedochází při jejich provozování k nadbytečnému poškozování životního prostředí >> Bez jednotky	Data MěÚ. Rozbor struktury volnočasových aktivit vzhledem ke struktuře obyvatelstva a posouzení faktu, zda absorpční kapacita není nadbytečná nebo naopak nedostatečná. >> Dvouletá	Hlavní indikátor Posouzení iniciativy obce v podpoře volnočasových aktivit obyvatel a jejich struktura s ohledem na jednotlivé cílové skupiny obyvatel v obci. Cílová hodnota – existence volnočasových aktivit v takové struktuře, která absorpční kapacitou odpovídá cílovým skupinám v obci.

TÉMA

8

8 – KULTURA A VOLNÝ ČAS (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
8.1 Vztah města ke kultuře	8.1.A Písemný strategický dokument pro oblast kultury a zařazení kultury do celkového strategického plánu města >> Bez jednotky	Dokument zohledňující přístup města ke kultuře a nástroje k jejímu rozvoji a projednaný zastupitelstvem, radou města, případně na úrovni příslušného odboru (např. kulturní politika nebo samostatný cíl ve strategickém plánu města, a zároveň programové prohlášení rady zahrnující oblast kultury). Uvedte, zda strategický dokument vznikl se zapojením veřejnosti. Seznam opatření v celkovém strategickém plánu města, která se týkají kultury, kulturně komunitního rozvoje nebo kulturního turismu, včetně finančních alokací. >> Roční (ve vztahu k platnosti dokumentu, zpravidla střednědobého charakteru, nebo k volebnímu období, či plánovacímu cyklu ve městě)	Hlavní indikátor Indikátor sleduje existenci dokumentu, který formuluje kulturní politiku města, koncepci či strategii podpory a rozvoje kultury. Posuzován je význam přikládání kultuře při stanovování priorit a řízení, a podoba koncepčního přístupu ke kultuře (např. střednědobá strategie zpracovaná pro oblast kultury přijatá zastupitelstvem, případně koncepční dokument na úrovni odboru městského úřadu, projednaný Radou města). Indikátor navazuje na řadu opatření Státní kulturní politiky 2015-2020, např. 3.2.1. Podporovat identifikaci obyvatel s jedinečnými hodnotami kulturního prostředí regionů, 3.2.2. Využívat metody otevřené koordinace pro účinnější prosazení ochrany kulturních hodnot a rozvoje kulturní rozmanitosti v koncepčních materiálech krajů a obcí). Indikátor sleduje význam kultury v celkovém strategickém plánu města a návaznost na rozpočet.

8 – KULTURA A VOLNÝ ČAS (indikátory)

Oblast (díličí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
8.1 Vztah města ke kultuře	8.1.B Vybavenost města kulturními službami a jejich dostupnost různým cílovým skupinám >> Indikátor popisuje vybavenost města kulturními organizacemi a službami z hlediska jejich rozmanitosti. Cílem je co největší rozmanitost a dostupnost služeb – aktivity a akce pro různé cílové skupiny obyvatel (dle věku, zájmu, sociálního postavení, finančních možností apod.) >> Bez jednotky	Seznam organizací poskytujících veřejné kulturní služby, a to 1) veřejnoprávní organizace (PO městské, krajské, příp. jiné na území města), 2) soukromoprávní organizace poskytující kulturní služby (neziskové i komerční). Má město kulturní adresář či mapu pro veřejnost? Jak si město definuje cílové skupiny uživatelů? Které cílové skupiny jsou z hlediska organizací zajišťujících služby pokryty dobře a které méně? Je zajištěna dostupnost kulturních služeb pro všechny cílové skupiny (hendikepovaní, nižší příjmové skupiny, děti, senioři atd.)? >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor Cílová hodnota – municipalita vybavenost sleduje, pravidelně ji vyhodnocuje a v rámci možností aktualizuje dle zájmu občanů. V rámci hodnocení lze zohlednit geografickou blízkost dalšího většího města, které kulturní služby zajišťuje i pro návštěvníky z okolí. Případně spolupráci s tímto městem v oblasti kultury. Indikátor navazuje na řadu opatření Státní kulturní politiky 2015-2020, např. 2.1.6. Podporovat zlepšení přístupu ke kulturnímu dědictví 2.1.7. Podporovat projekty usnadňující přístup seniorů, znevýhodněných občanů a minorit ke kulturním službám, včetně seberealizačních aktivit znevýhodněných osob.
	8.1.C Výdaje na kulturu >> Indikátor sleduje výši a strukturu výdajů na kulturu, a to jak ve vztahu k celkovému rozpočtu města, tak k počtu obyvatel. Zkoumá také strukturu výdajů na kulturu, podíl výdajů na vlastní organizace a na granty, na živou kulturu a kulturní dědictví >> Finanční částka vyjádřená v korunách (celkem, na 1 obyv., event. jako % z rozpočtu obce)	Tabulka, kde budou uvedeny následující položky v časovém horizontu posledních 3 let: - Celkové výdaje města - Počet obyvatel - Výdaje na kulturní příspěvkové organizace - provoz a investice zvlášť - Grantové výdaje na kulturní akce (tj. soutěžní finance rozdělované s pomocí odborné komise) - Dotace na činnost nezávislých kulturních organizací - Výdaje na péči o kulturní dědictví (grantové výdaje, jiné) - Výdaje na kulturní akce a organizace - Výdaje na umělecké vzdělávání z rozpočtové kapitoly kultura a dalších, investice a provoz zvlášť	Hlavní indikátor Zjištění, kolik financí plyne na kulturu celkově, kolik z toho na městské kulturní organizace a kolik na granty dostupné i pro jiné subjekty, dále zjistit výši kulturních výdajů na 1 obyvatele. To vše v horizontu posledních 3 let. Výdaje budou posouzeny z hlediska benchmarkingu (srovnání s dalšími městy ČR podobné velikosti).

8 – KULTURA A VOLNÝ ČAS (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
8.1 Vztah města ke kultuře	8.1.D Existence vlastních strategických dokumentů v městských (obecních) kulturních organizací >> Bez jednotky	Strategické dokumenty, koncepce, status a další dokumenty, které definují směřování (vizi) a základní poslání městských kulturních organizací. >> Dvou-tříletá	Doplňkový indikátor Indikátor sleduje schopnost organizací strategicky plánovat, dlouhodobě se rozvíjet, sledovat trendy a zapojit se do rozvoje města jako celku. Cílová hodnota: dlouhodobé strategické řízení městských kulturních organizací, které není závislé jen na aktuálních pracovnících.
	8.1.E Spokojenost s nabízenými kulturními aktivitami a projekty >> Bez jednotky, počet nebo %	Indikátor, který zohledňuje celkovou spokojenost návštěvníků/ uživatelů (veřejnost, školy) se službami kulturních organizací. Jak kvantitativními metodami (např. počet návštěvníků, podíl opakovaných a unikátních návštěvníků), tak kvalitativními - např. dotazníková šetření (lze realizovat jako součást sledování indikátoru Šetření spokojenosti občanů), focus groups s otevřenými i uzavřenými otázkami zaměřenými na kvalitu programu a služeb a spokojenost cílových skupin. Representativní vzorek z hlediska cílových skupin.. Evaluace činnosti kulturních organizací ve spolupráci s nezávislými hodnotiteli. >> Jedno-dvouletá	Hlavní indikátor Indikátor sleduje znalost organizací o svých návštěvnících a ochotu ke kritické reflexi a ke změně v návaznosti na potřeby obyvatel. Navazuje na Státní kulturní politiku 2015-2020, např. opatření 6.6.1. Zavést systém evaluace veřejných kulturních služeb, 6.9.4. Pokračovat v projektech evaluace nabídky veřejných kulturních služeb.

8 – KULTURA A VOLNÝ ČAS (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
8.1 Vztah města ke kultuře	8.1.F Účast občanů na tvorbě kulturní politiky >> Bez jednotky	Indikátor popisuje dialog města s občany, strukturaci takového dialogu, schopnost města reagovat na podněty občanů, zapojení občanů do realizace kulturních aktivit, podporu novým občanským iniciativám ze strany města. Provádění dotazníkových šetření v oblasti kultury, konání veřejných debat k tématu, veřejné konzultace a projednání kulturní politiky města. Zohledňování podnětů občanů, schopnost realizovat nové projekty na základě poptávky občanů, konkrétní příklady. >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor Indikátor zkoumá otevřenost města, účast občanů na veřejné debatě o podobě města, schopnost zohledňovat kulturní potřeby občanů a ověřovat potřebnost projektových záměrů.
	8.1.G Podpora kulturních a kreativních odvětví (ze strany města) >> Jednotka podle sledované veličiny nebo bez jednotky	Zohlednění kulturních a kreativních odvětví (hudební a filmový průmysl, knihy a tisk, design, architektura apod.) v rámci nástrojů podpory podnikání (granty, čerpání dotací z EU za tímto účelem, nefinanční podpora jako např. zvýhodněné pronájmy, mediální a společenská podpora atd.). >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor Indikátor sleduje povědomí měst o rostoucím významu kulturních a kreativních odvětví pro ekonomiku s přidanou hodnotou ve městech. Koresponduje se Státní kulturní politikou 2015-2020: 5. Využití nástrojů eCulture pro rozvoj kultury, 6.8. Zlepšit přístup kulturních a kreativních odvětví a dalších odvětví kultury k financování.

8 – KULTURA A VOLNÝ ČAS (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
8.2 Vztah k historickému dědictví	8.2.A Koncepce/strategie podpory historického kulturního dědictví, včetně tradic >> Indikátor popisuje přístup k historickému kulturnímu dědictví >> Bez jednotky	Dokument zohledňující přístup municipality k historickému kulturnímu dědictví (hmotné i nehmotné povahy), nástroje ochrany a zpřístupňování (zveřejněná pravidla/ strategie přístupu ke kulturním památkám a jejich vlastníkům, příp. k památkové zóně či rezervaci). Projednaný zastupitelstvem, radou města, na úrovni příslušného odboru, který má kulturu na starosti. Případně Programové prohlášení zastupitelstva zahrnující oblast kultury. >> Dvou-tříletá (ve vztahu k platnosti dokumentu, zpravidla střednědobého charakteru, nebo k volebnímu období, či plánovacímu cyklu ve městě)	Hlavní indikátor pro města s MPR či MPZ Doplňkový indikátor pro ostatní města Indikátor je vhodný zejména pro města, která mají městskou památkovou rezervaci či zónu. Cílová hodnota - koncepční dokument projednaný na úrovni zastupitelstva a realizovaný v praxi. Indikátor navazuje na řadu opatření Státní kulturní politiky 2015-2020, např. 3.2.1. Podporovat identifikaci obyvatel s jedinečnými hodnotami kulturního prostředí regionů. 3.2.2. Využívat metody otevřené koordinace pro účinnější prosazení ochrany kulturních hodnot a rozvoje kulturní rozmanitosti v koncepčních materiálech krajů a obcí.
	8.2.B Otevřený grantový / dotační systém, který zahrnuje projekty z oblasti historického kulturního dědictví >> Indikátor popisuje, zda je město otevřené pro přijímání žádostí o podporu projektů zaměřených na historické kulturní dědictví a tradice >> Bez jednotky	Veřejně vypisované grantové/dotační řízení s předem formulovanými pravidly pro posuzování. Odkaz na stránky podpořených projektů, výzvu, podmínky a kritéria výběru, složení výběrové komise. >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor pro města s MPR či MPZ Doplňkový indikátor pro ostatní města Pro koho je grantový systém otevřený - pro městské / obecní organizace, neziskové organizace, právnické osoby, fyzické osoby... Jak probíhá výběr (nominace) členů nezávislé komise? Je složení komise konzultováno/podporováno místní komunitou? Jaký je podíl nezávislých odborníků v komisi? Jak probíhá výběr soutěžních projektů (např. kritéria, bodový systém apod.) Jak je složitá žádost o grant? Jakým způsobem probíhá? (papírově, online...) Probíhá zpětná evaluace podpořených projektů? Cílová hodnota - zveřejňované podmínky a seznamy podpořených projektů.

8 – KULTURA A VOLNÝ ČAS (indikátory)

Oblast (dílní oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
8.2 Vztah k historickému dědictví	8.2.C Další nástroje podpory majitelů nemovitého i movitého kulturního dědictví a tradic >> Indikátor popisuje další způsoby spolupráce či podpory města v oblasti historického kulturního dědictví >> Bez jednotky	Čerpá město finanční prostředky z programů ministerstva kultury a dalších zdrojů určených na památkovou péči? Pokud ano, jak jsou tyto finance dále využity či rozděleny? Seznam projektů z oblasti kultury nebo kulturního turismu, které byly hrazeny z dotací MK, EU aj. Uveďte další příklady podpory (včetně nefinanční), např. spolupřátelství, smlouvy o spolupráci apod. >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor pro města s MPR či MPZ Doplňkový indikátor pro ostatní města Indikátor sleduje aktivní zapojení města v zajišťování dalších zdrojů na památkovou péči. Cílová hodnota - existence dlouhodobého systému podpory (finanční i nefinanční).
	8.2.D Zpřístupňování místního kulturního dědictví veřejnosti >> Indikátor popisuje schopnost nejen města ale i dalších subjektů ve městě vyhledávat, revitalizovat a využívat kulturní dědictví >> Bez jednotky	Konkrétní příklady nově zpřístupněných objektů, publikace apod. >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor Cílová hodnota – dochází k novému způsobu využití objektů soukromých majitelů (nové funkce budov); kulturní dědictví je digitalizováno, jsou vydávány publikace, DVD, apod. Navazuje na Státní kulturní politiku 2015-2020, opatření 4.4. Zefektivnit využívání kulturního dědictví pro poskytování kulturních služeb obyvatelstvu.
8.3 Kulturní a umělecké aktivity (akce), kteřé reagují na potřeby a iniciativy občanů	8.3.A Neinvestiční grantové a dotační (soutěžní) výdaje na kulturní projekty >> Kč (Finanční částka)	Uveďte soutěžní výdaje na granty a dotace v horizontu posledních 3 let. Má město vedle toho další programy podpory, např. dotace na činnost nezávislých subjektů? Mají v rozpočtu obce samostatnou položku? >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor Zjištění, kolik financí plyne na granty a dotace dostupné i pro nezávislé jiné subjekty.

8 – KULTURA A VOLNÝ ČAS (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
8.3 Kulturní a umělecké aktivity (akce), kteřé reagují na potřeby a iniciativy občanů	8.3.B Otevřený grantový/ dotační systém pro projekty z oblasti kulturních a uměleckých aktivit >> Indikátor popisuje schopnost města aplikovat metodiku hodnocení a výběru kvalitních projektů a zapojit do rozhodovacího procesu nezávislé odborníky s cílem zajistit transparentní výběr nejkvalitnějších a pro město nejpotřebnějších projektů, které jsou podporovány grantovým/dotačním systémem >> Bez jednotky	Pro koho je grantový/dotační systém otevřený - pro městské/obecní organizace, neziskové organizace, právnícké osoby, fyzické osoby... Jak probíhá výběr (nominace) členů nezávislé komise? Je složení komise konzultováno/podporováno místní komunitou? Jaký je podíl nezávislých odborníků v komisi? Jak probíhá výběr soutěžních projektů? (např. kritéria, bodový systém apod.) Jak je složitá žádost o grant? Jakým způsobem probíhá? (papírově, online...) Probíhá zpětná evaluace ex post podpořených projektů? >> Roční	Hlavní indikátor Indikátor sleduje kompetentnost posuzování, respektive otevřenost a transparentnost výběru projektů podporovaných městem. Cílová hodnota - transparentní a otevřené přidělování veřejných prostředků maximální otevřenost (i vůči městským organizacím, aby soutěžily s ostatními subjekty).
	8.3.C Různorodost podporovaných projektů v rámci grantového systému >> Indikátor popisuje diverzitu kulturních projektů v obci (z hlediska obsahového i formálního zaměření i z hlediska příjemců dotací a grantů) >> Bez jednotky	Strukturovaný seznam podporovaných projektů, a subjektů s krátkou anotací, pokud nevyplývá z názvů, případně co ve městě chybí a proč. >> Roční	Hlavní indikátor Různorodost kultury je považována za zdroj kreativity a inovace. Indikátor zkoumá obecnou otevřenost města a jeho obyvatel k různorodosti, schopnost podpory nových, inovativních i netradičních projektů nebo naopak obnovování starších tradic, projektů nových aktérů apod. Cílová hodnota – municipalita při podpoře kultury zohledňuje aspekt různorodosti.

8 – KULTURA A VOLNÝ ČAS (indikátory)

Oblast (dílní oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
8.3 Kulturní a umělecké aktivity (akce), kteřé reagují na potřeby a iniciativy občanů	8.3.D Umělecké a kulturní akce iniciované městem >> Indikátor zkoumá schopnost města vyhodnotit tzv. bílá místa, zapomenuté tradice, potenciál kultury, talenty a/nebo i schopnost reagovat na potřeby občanů a aktivně přispět k posílení různorodosti kulturní nabídky ve městě >> Bez jednotky	Příklady nových kulturních aktivit iniciovaných (ne nutně realizovaných) městem s cílem doplnit různorodost kulturní nabídky, využít místního potenciálu, obnovit či zviditelnit tradice, osobnosti, historické události; posilovat kulturní povědomí občanů o místní kulturní identitě. >> Roční	Hlavní indikátor Indikátor dokládá schopnost hledání nových příležitostí a „nesetrvačného“ proaktivního přístupu ke kultuře.
	8.3.E Presentace, propagace a publicita nabídky kulturních akcí >> Indikátor popisuje systematičnost a existenci ucelené strategie propagace jak pro vlastní akce a organizace, tak pro akce soukromoprávních subjektů >> Bez jednotky	Pravidelná kulturní rubrika v radničních listech; kalendář kulturních akcí na internetových stránkách města; zvýhodněné plakátovací/ reklamní plochy pro kulturní inzerenty; distribuce propagačních materiálů kulturních organizací v informačním centru města apod. Propagace kulturních aktivit může být realizována i v rámci dalších agend, např. cestovní ruch. Kdo může inzerovat? Jak složitý je proces? >> Roční	Hlavní indikátor Indikátor zkoumá aktivní účast na propagaci a vytvoření prostoru pro propagaci kulturních aktivit ve městě. Cílová hodnota - realizováno a vyhodnocováno v návaznosti na plánovací cyklus ve městě.

8 – KULTURA A VOLNÝ ČAS (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
8.3 Kulturní a umělecké aktivity (akce), kteřé reagují na potřeby a iniciativy občanů	8.3.F Informovanost o jiných zdrojích na podporu kultury >> Indikátor sleduje, zdali obec podporuje nebo umožňuje poskytování informací o jiných zdrojích (např. krajské, státní, nadační grantové programy, fondy EU, setkání s místními podnikateli apod.) >> Bez jednotky	Příklady neziskových organizací a subjektů ze soukromého sektoru, které čerpají podporu např. ze státního rozpočtu, EU fondů, soukromých či zahraničních nadací a pod, či příklady projektů public private partnership. Jak spolupracují kulturní organizace městské (obecní), krajské a nezávislé neziskové i komerční subjekty ve městě? >> Dvou-tříletá	Doplňkový indikátor Indikátor zkoumá aktivní vyhledávání dalších možností podpory kultury. Indikátor popisuje schopnost města sledovat kulturu v širším kontextu, nejen to co „patří městu“ či město přímo podporuje. Jde o celkové prostředí kultury, schopnost různých aktérů ve městě pracovat a využívat potenciálu kultury a dále ji rozvíjet. Navazuje na Státní kulturní politiku, opatření 6.7.3. Podporovat vzájemnou spolupráci jednotlivých stupňů veřejné správy na přípravě a realizaci dotačních programů. 6.7.5. Navrhnout funkční model kooperativního a víceletého financování. 6.7.6. Rozvíjet mimorozpočtové zdroje na podporu kultury, posilovat soukromou podporu kultury.
	8.3.G Mobilita místních umělců, uměleckých skupin a kulturních produktů >> Indikátor popisuje účast kulturních organizací na nadregionálních a zahraničních projektech >> Bez jednotky	Konkrétní příklady účasti místních umělců a skupin, odborných pracovníků na přehlídkách, festivalech, výstavách, veletržích, rezidenčních pobytech apod. (výjezdy místních do zahraničí). Příležitosti zahraničních umělců a souborů prezentovat se ve městě (hostování zahraničních subjektů ve městě). >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor Indikátor ukazuje na takové kulturní aktivity, které mají zahraniční přesah města, nejsou pouze lokální a mají potenciál obstát v konkurenci. Co je lokální, může se stát národním i globálním. Navazuje na Státní kulturní politiku 2015-2020, opatření 4.2. Podporovat mobilitu.

8 – KULTURA A VOLNÝ ČAS (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
8.4 Atraktivita a vzhled města	8.4.A Písemné strategické dokumenty zabývající se atraktivitou a vzhledem města >> Indikátor sleduje koncepcce / strategie města a další nástroje týkající se vzhledu města. Hodnotí tak postup ke zvyšování kvality veřejného prostoru >> Bez jednotky	Např. koncepce obnovy města na základě urbanistických studií, koncepce rozvoje veřejných prostranství, MPR, případně jiný podobný dokument, který např. zohledňuje atraktivitu města v návaznosti na získávání nových obyvatel a investorů a také v návaznosti na kulturní aktivity na veřejných prostranstvích. Jsou dokumenty projednány s veřejností? >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor Atraktivita města a vzhled, respektive péče o něj, je důležitá z hlediska nejen větší spokojenosti občanů, ale také rozvoje cestovního ruchu, a při získávání nových občanů i investorů.

9 – SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
9.1 Vytvoření a zavádění programů prevence a zmírňování chudoby	9.1.A Přípravenost obce pro případ potřeby náhlé finanční pomoci obětem neštěstí >> Indikátor ex-post sleduje, zda obec vytváří ve svém rozpočtu dostatečné finanční rezervy pro případ potřeby náhlé finanční pomoci obětem neštěstí nad rámec toho, co v případech potřeby alokuje stát >> Kč (Finanční částka)	Data MěÚ. Analýza finančních rezerv obce pro případ nutnosti pomoci obyvatelům v případě neštěstí. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení připravenosti obce v oblasti podpory občanů v případě nenadálého neštěstí. Cílová hodnota – není stanovena (ukazatel vhodný spíše pro ex-post hodnocení; cíl vzhledem k velké variabilitě sledovaného jevu – různé druhy pohrom a neštěstí – nelze stanovit).
	9.1.B Schopnost zajistit bydlení potřebným občanům >> Indikátor sleduje správu bytového fondu obce nebo jiného obcí podporovaného alternativního bydlení (NNO, charita, občansky prospěšná sdružení apod.) pro potřebu zajistit alespoň na přechodnou dobu bydlení rozvedeným partnerům, zejména s nezletilými dětmi, obětem domácího násilí, přírodních nebo průmyslových katastrof a dalších složitých životních situací >> Jednotka podle sledované veličiny nebo bez jednotky	Data MěÚ event. dalších subjektů podporovaných obcí (NNO, charita, občansky prospěšná sdružení apod.). Analýza nabídky a potřeby/poptávky po alternativním bydlení pro obyvatele obce v ohrožení. Indikátor vyjádřen jako poměr nabídky a poptávky. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení schopnosti obce zajistit bydlení potřebným občanům, tj. občanům ohroženými různým typem nenadálých životních událostí. Cílová hodnota – nabídka alternativního bydlení je v rovnováze s potřebou/poptávkou takového bydlení.

9 – SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
9.1 Vytvoření a zavádění programů prevence a zmírňování chudoby	9.1.C Počet sociálně potřebných domácností v obci >> Indikátor sleduje vývoj počtu sociálně potřebných domácností v obci >> Počet nebo % domácností.	Data Úřadu práce (vyplácí dávky), a MěÚ (počet rodin, které vyhledají pomoc). Kvantitativní analýza vývoje (nárůst/pokles) sociálně potřebných domácností v obci. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení trendu sociálně potřebných domácností v obci jako monitoring budoucích nároků podpory těmito domácnostem. Cílová hodnota – kontinuální snižování sociálně potřebných domácností v obci.
9.2 Zajištění rovného přístupu k veřejným službám a snižování sociálních nerovností	9.2.A Podpora rodičů na rodičovské dovolené při návratu do zaměstnání >> Indikátor sleduje vznik a fungování mateřských center, která umožňují rodičům na rodičovské dovolené snazší návrat do zaměstnání nebo zvyšování jejich kvalifikace v období čerpání rodičovské dovolené >> Počet nebo %	Data mateřských center. Analýza trendu návštěvnosti mateřských center a úspěšnost integrace rodičů do pracovního procesu po ukončení rodičovské dovolené. Rozbor struktury nabídek činností v centrech. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení podpory obce centrům, která usnadňují návrat rodičů po rodičovské dovolené do pracovního procesu jako prostředek pro snížení počtu nezaměstnaných. Cílová hodnota – není stanovena; nabídka a poptávka po službě v rovnováze.

9 – SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
9.2 Zajištění rovného přístupu k veřejným službám a snižování sociálních nerovností	9.2.B Rovný přístup obyvatel ke vzdělávání >> Indikátor monitoruje rovný přístup různě handicapovaných a sociálně vyloučených dětí a mládeže v obci ke vzdělávání ve školách a školských zařízení zřizovaných obcí >> Počet nebo %	Data škol a školských zařízení. Data MěÚ. Analýza výročních zpráv a dalších podkladů ze škol a školských zařízení z hlediska programů integrace sociálně vyloučených a různě handicapovaných dětí a mládeže do škol a školských zařízení zřizovaných obcí. Indikátor se vyjadřuje jako poměr nabídky a potřeby/poptávky po místech pro handicapované a sociálně vyloučené obyvatele ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcí. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení rovného přístupu dětí a mládeže ke vzdělávání ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcí jako prostředku pro integraci různě znevýhodněných obyvatel do běžného života. Cílová hodnota – nabídka a poptávka po místech ve školách a školských zařízeních zřizovaných obcí je vyrovnaná.
	9.2.C Bezbariérová mobilita >> Indikátor sleduje počet bezbariérových budov úřadů, škol, obchodů a zařízení poskytujících služby, a veřejných prostranství (chodníky v místech přechodů, bezbariérová úprava parků apod.) v obci >> Počet nebo %	Data MěÚ. Analýza vývoje počtu míst s bezbariérovým přístupem (zpracovaná např. pomocí GIS). >> Dvou-tříletý	Hlavní indikátor Posouzení trendu v počtu míst s bezbariérovým přístupem jako prostředku pro integraci handicapovaných obyvatel do chodu společnosti. Cílová hodnota – není stanovena (ideálně plné pokrytí bezbariérovým přístupem všech veřejných prostor, budov a zařízení poskytujících služby).

9 – SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
9.2 Zajištění rovného přístupu k veřejným službám a snižování sociálních nerovností	9.2.D Péče o zranitelné skupiny obyvatel >> Indikátor sleduje, jakým způsobem a do jaké míry zajišťuje obec nebo jiný subjekt podporu obyvatelům s důrazem na specifické skupiny obyvatel (senioři, menšiny, sociálně znevýhodnění, lidé s nízkým stupněm vzdělání apod.) v obtížných životních situacích >> Jednotka podle sledované veličiny nebo bez jednotky	Data MěÚ resp. jiných subjektů poskytujících tuto službu pomoci. Analýza druhu pomoci (např. linka pomoci, právní poradna), způsobu informovanosti obyvatel o fungování takového druhu činnosti a rozbor nabídky a poptávky po daném typu pomoci. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení druhu pomoci zranitelným skupinám obyvatel a zájmu o pomoci ze strany těchto skupin o využívání této pomoci jako prostředku o zapojení zranitelných skupin obyvatelstva do chodu obce. Cílová hodnota – vhodná struktura pomoci a vyrovnaná nabídka a poptávka po této službě.
	9.2.E Podpora rodin při harmonizaci rodinného a pracovního života >> Indikátor sleduje podporu obce nebo jiného subjektu podporovaného obcí rodinám, aby mohly sladit svou práci s rodinným životem >> Jednotka podle sledované veličiny nebo bez jednotky	Data MěÚ resp. jiných subjektů poskytujících tuto službu. Analýza podpory obce z hlediska počtu míst v jeslích, mateřských školách, zájmových kroužcích pro děti a dalších činnostech, které umožňují vhodné propojení pracovního a osobního-rodinného života. Indikátor je vyjádřen jako poměr nabídky a potřeby / poptávky po těchto službách. >> Roční	Doplňkový indikátor Posouzení podpory rodinám v souladu osobního života s pracovním životem jako prostředek podpory harmonického života v obci. Cílová hodnota – vyrovnaná nabídka potřeba/poptávka po těchto službách.

9 – SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
9.3 Zajištění kvalitního a sociálně - integrovaného bydlení a životních podmínek	9.3.A Sociální bariéry >> Indikátor sleduje typy sociálních bariér a případnou existenci sociálně vyloučených lokalit a skupin obyvatel v obci >> Jednotka podle sledované veličiny nebo bez jednotky	Data MěÚ, dat Policie ČR a Městské policie. Analýza druhů sociálního vyloučení v obci (chudoba, etnická odlišnost, náboženská odlišnost apod.) a trend počtu obyvatel takto vyloučených. Mapování lokalit s takto vyloučenými obyvateli a počet zásahů policie v těchto lokalitách. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení druhu sociálního vyloučení jako prostředku pro vytvoření programu zmírňování tohoto vyloučení a monitoring trendu v této oblasti jako prostředek pro vytváření preventivních programů. Cílová hodnota – není stanovena (ideálně: neexistence sociálně vyloučených lokalit a osob); obec by měla usilovat o klesající trend v počtu sociálně vyloučených obyvatel.
	9.3.B Spokojenost občanů s místem, ve kterém žijí >> Indikátor sleduje, jaká je spokojenost obyvatel obce s místem, ve kterém žijí např. z hlediska sousedských vztahů, kulturního vyžití, kvality okolního prostředí (čistoty, zeleně, grafity apod.) >> % obyvatel	Data MěÚ z dotazníkových šetření. Analýza spokojenosti obyvatel obce z hlediska subjektivního vnímání bezpečnosti v obci, kvality sousedských vztahů, kvality životního prostředí, kulturního vyžití v obci, struktury nabídky vzdělávání, dostupnosti zdravotních služeb a dalších parametrů. Spokojenost se měří na kvalitativní stupnici (0 – 10), výsledný indikátor jako podíl spokojených a nespokojených osob (viz European Common Indicators – A1: indikátor „Spokojenost s místním společenstvím“). >> Tříletá	Hlavní indikátor Posouzení spokojenosti subjektivní spokojenosti obyvatel v obci jako reflexe vlastní činnosti obce. Cílová hodnota – není stanovena, obec by však měla usilovat o nárůst spokojenosti obyvatel se životem v obci.

9 – SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
9.3 Zajištění kvalitního a sociálně - integrovaného bydlení a životních podmínek	9.3.C Účast občanů na veřejném dění >> Indikátor sleduje, zda obyvatelé obce mají zájem podílet se na veřejném dění v obci >> Počet účastníků (veřejných setkáních/slyšeních vedoucích k rozhodovacím procesům v obci)	Data MěÚ. Kvantitativní analýza účasti obyvatel obce na veřejných slyšeních, jejich aktivita z hlediska příspěvků k dané problematice související s UR a jejich příspěvek k rozhodovacím procesům zastupitelstva obce. >> Roční	Hlavní indikátor Posouzení míry participace obyvatel na veřejném dění zejména z hlediska různých typů různých rozhodovacích procesů, např. veřejných slyšení. Cílová hodnota – není stanovena, obec by měla usilovat o nárůst počtu účastníků na veřejných setkáních ovlivňujících rozhodovací procesy zastupitelů obce.
	9.3.D Komunikace mezi specifickými skupinami obyvatel >> Indikátor sleduje, jak komunitní politika obce přispívá k odstraňování bariér a k dobré komunikaci mezi specifickými skupinami obyvatel, mezi různými věkovými, národnostními, náboženskými i sociálními skupinami lidí v obci >> Bez jednotky	Data MěÚ. Analýza nabídky prostoru na různých typech akcí a programů pro spojování (síťování) různých skupin obyvatel v obci (např. děti – senioři, zdravá populace – handicapovaní). >> Dvou-tříletá	Doplňkový indikátor Posouzení komunitní politiky obce pro odstraňování bariér mezi různými skupinami obyvatel v obci jako prostředek pro zvýšení sociální soudržnosti. Cílová hodnota – není stanovena.
	9.3.E Stížnosti obyvatel na sociálně nevhodné jevy >> Indikátor sleduje vývoj počtu stížností obyvatel na výskyt sociálně patologických jevů v obci >> Počet (nebo %) stížností	Data MěÚ. Analýza počtu stížností obyvatel obce podle druhu sociálně patologických jevů (bezdomovectví, výtržnosti, graffiti, drogy, gambling / herny, prostituce apod.). >> Roční	Doplňkový indikátor Posuzuje počet stížností obyvatel jako subjektivní reakci na sociálně patologické jevy v obci a přispívá tak k reflexi prevence sociálně patologických jevů iniciované obcí. Cílová hodnota – není stanovena.

9 – SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
9.3 <i>Zajištění kvalitního a sociálně - integrovaného bydlení a životních podmínek</i>	9.3.F Dobrovolnictví >> Indikátor sleduje formu dobrovolnické činnosti v obci >> Počet odpracovaných hodin	Data subjektů zabývajících se dobrovolnickou činností. Analýza struktury a činností dobrovolnických center v obci a počet dobrovolnický odpracovaných hodin. >> Dvou-tříletá	Doplňkový indikátor Posuzuje ochotu občanů obce věnovat se dobrovolnické činnosti ve prospěch komunity a přispívat tak k rozvoji obce. Cílová hodnota – není stanovena, obec by měla usilovat o navýšování počtu hodin dobrovolnické práce v obci.
9.4 <i>Zlepšení jistoty, bezpečnosti a prevence kriminality v obci</i>	9.4.A Kriminalita >> Indikátor sleduje vývoj kriminality na území obce >> Počet trestných činů	Data Policie České republiky. Analýza vývoje počtu trestných činů v obci (v členění podle druhu trestných činů). >> Roční	Hlavní indikátor Posuzuje míru trestné činnosti v obci jako ukazatel bezpečnosti občanů v daném místě. Cílová hodnota – není stanovena, obec by měla usilovat o průběžné snižování trestné činnosti (rovněž možné porovnání výsledků mezi obcemi).
	9.4.B Krizové řízení obce >> Indikátor sleduje schopnost obce rychle a účinně řešit situaci po přírodních katastrofách nebo průmyslových haváriích >> Bez jednotky	Data MěÚ. Analýza krizového plánu obce z hlediska krizového řízení obce po živelních pohromách nebo průmyslových haváriích. >> Dvouletá	Hlavní indikátor Posuzuje kvalitu plánu obce na krizové řízení v nepředvídatelných událostech. Cílová hodnota – existence plánu krizového řízení.

9 – SOCIÁLNÍ PROSTŘEDÍ (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
9.4 Zlepšení jistoty, bezpečnosti a prevence kriminality v obci	9.4.C Vnímání kriminality občany >> Indikátor sleduje subjektivní vnímání kriminality v obci občany >> % obyvatel	Viz indikátor 9.3.B. Viz indikátor A1 sady European Common Indicators.	Viz indikátor 9.3.B.
	9.4.D Domácí násilí >> Indikátor sleduje vývoj počtu případů kvalifikovaných jako domácí násilí >> Počet podchycených případů domácího násilí v obci	Policie ČR a krizová centra poskytující pomoc v této oblasti. Analýza vývoje počtu případů kvalifikovaných jako domácí násilí. >> Roční	Doplňkový indikátor Posuzuje míru domácího násilí v obci jako jednoho ze závažných sociálně patologických jevů. Cílová hodnota – není stanovena (žádoucí je pokles při hodnocení trendu; event. možno porovnávat mezi obcemi).
	9.4.E Prevence kriminality >> Indikátor sleduje strukturu akcí, jejich počet a počet účastníků, kteří byli účastni preventivní akce proti kriminalitě >> Počet akcí, počet účastníků	Data subjektů poskytujících tuto službu. Analýza struktury preventivních akcí proti kriminalitě, počet těchto akcí, počet účastníků a oslovení cílových skupin (např. děti, mládež, senioři). Lze analyzovat také poměr nabídky a potřeby/poptávky. >> Dvouletá	Doplňkový indikátor Posuzuje programy prevence proti kriminalitě jako prostředek pro snížení následků kriminality v obci. Cílová hodnota – není stanovena.

10 – GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOST (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
10.1 Mezinárodní spolupráce měst a obcí	10.1.A Etický obchod >> Indikátor sleduje podporu města odpovědnému, resp. etickému obchodu, např. fairtrade >> Bez jednotky	Archiv MěÚ – fotodokumentace, získání statusu Fairtradové město, usnesení RM – schválení Deklarace, pracovní smlouva koordinátorky podpory fairtrade (FT), tisková zpráva. >> Roční	Hlavní indikátor Cílová hodnota - není kvantitativně určena, závisí i na velikosti města (např. počet prodejních míst s fairtrade výrobky).
	10.1.B Globální partnerství >> Indikátor sleduje zapojení nevládních organizací či jiných aktérů na území obce do projektů rozvojové spolupráce a humanitární pomoci >> Bez jednotky	Archiv nevládních organizací věnujících se rozvojové spolupráci a MěÚ – fotodokumentace, tiskové zprávy, darovací smlouvy a např. dopisy od chlapců z Keni - adopce dětí. >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor Cílová hodnota - alespoň jedna organizace na území města věnující se rozvojové spolupráci (resp. s tím spojenému globálnímu vzdělávání).
	10.1.C Partnerské město v rozvojovém světě >> Indikátor sleduje, má-li obec (město) partnerské město v rozvojové zemi (včetně vybraných evropských zemí přijímajících rozvojovou pomoc – např. Moldavsko, Ukrajina, Srbsko, Bosna a Černá Hora) >> Bez jednotky	Archiv MěÚ >> Roční	Doplňkový indikátor Cílová hodnota - alespoň jedno partnerské město z rozvojového regionu.

10 – GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOST (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
10.1 <i>Mezinárodní spolupráce měst a obcí</i>	10.1.D Příspěvek na humanitární nebo rozvojovou pomoc >> Indikátor sleduje, jestli město poskytuje příspěvek na rozvojovou spolupráci či humanitární pomoc >> Kč (Finanční částka)	>> Roční	Doplňkový indikátor Cílová hodnota - město (obec) vyčleňuje každoročně příspěvek na rozvojovou spolupráci a humanitární pomoci, např. ve výši 3 Kč/obyvatele (konkrétní doporučenou hodnotu zatím nelze stanovit).
	10.1.E Zastoupení města v mezinárodní organizaci zabývající se udržitelným rozvojem >> Indikátor sleduje zastoupení města v mezinárodní organizaci zabývající se udržitelným rozvojem >> Bez jednotky	>> Roční	Doplňkový indikátor Cílová hodnota - zastoupení města v alespoň jedné mezinárodní organizaci zabývající se udržitelným rozvojem, jde však o indikátor dobrovolný a pro většinu obcí nejspíše nebude příliš relevantní.
10.2 <i>Zvyšování povědomí o globálních souvislostech (včetně klimatických změn)</i>	10.2.A Osvětové akce v oblasti změny klimatu >> Indikátor sleduje výčet osvětových akcí v oblasti změny klimatu >> Bez jednotky	Archiv MěÚ – dotace na pořízení solárního ohřevu TUV, fotodokumentace z jednotlivých akcí, tiskové zprávy. >> Roční	Hlavní indikátor Sleduje se počet osvětových a vzdělávacích akcí v oblasti změny klimatu, konkrétní hodnota není stanovena.

10 – GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOST (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
10.2 Zvyšování povědomí o globálních souvislostech (včetně klimatických změn)	10.2.B Spolupráce se střediskem ekologické výchovy nebo jinou organizací v oblasti environmentálního a globálního vzdělávání >> Indikátor sleduje, existuje-li dlouhodobá a systematická spolupráce města (obce) s nevládní organizací zabývající se environmentálním a/nebo globálním vzděláváním >> Bez jednotky	Archiv MěÚ – fotodokumentace, tiskové zprávy z akcí organizovaných obvykle ve spolupráci s nevládní organizací. >> Roční	Hlavní indikátor Cílová hodnota - systematická spolupráce s alespoň jednou nevládní organizací věnující se environmentálnímu a globálnímu rozvojovému vzdělávání.
10.3 Přístup města ke zmírnění klimatických změn	10.3.A Orientační ekologická stopa >> Indikátor sleduje tzv. ekologickou stopu, tedy množství zdrojů, které spotřebováváme a odpadů, které produkujeme, přepočítané na plochu potřebnou k zajištění daných aktivit >> Tzv. globální ha/os	Sdělení MěÚ – komunikace ke sledování ekologické stopy města s organizací zabývající se výpočtem ekologické stopy apod. >> Dvou-tříletá	Hlavní indikátor Cílová hodnota - konkrétní hodnota ekologické stopy nepřesahující biologickou kapacitu území ČR, tedy 2,7 ha na obyvatele. Kromě orientačního výpočtu je doporučeno i provedení podrobného výpočtu ekologické stopy.

10 – GLOBÁLNÍ ODPOVĚDNOST (indikátory)

Oblast (dílčí oblast v rámci tématu)	Číslo a název indikátoru, stručný popis, doporučené jednotky měření	Doporučená metoda a možné zdroje dat, frekvence zjišťování	Význam indikátoru a komentář (hlavní indikátory jsou zvýrazněny)
10.3 Přístup města ke zmírnění klimatických změn	10.3.B Příklady dobré praxe (v oblasti ochrany klimatu) >> Indikátor sleduje výčet „nadstandardních“ akcí, které město dělá v oblasti změny klimatu, resp. v oblasti snižování skleníkových plynů >> Bez jednotky	Archiv MěÚ – obdržená razítka dobré praxe, umístěné příklady v systému www.doprapraxe.cz, tiskové zprávy, fotodokumentace, ocenění a diplom z mezinárodních a národních soutěží. >> Roční	Doplňkový indikátor
	10.3.C Emise CO₂ a energetický management >> Indikátor sleduje emise oxidu uhličitého a energetický management města (obce) jako ukazatel pozitivního či negativního příspěvku ke klimatické změně >> t/rok (tuny vypouštěného oxidu uhličitého za rok, v oblasti energetického managementu bez jednotky)	Archiv MěÚ – tiskové zprávy, dokument Energetická koncepce města, pracovní smlouva energetického manažera, software pro sledování dat ve veřejných budovách, databáze spotřeby energie u jednotlivých příspěvkových organizací. >> Roční	Doplňkový indikátor Cílová hodnota - existuje na úrovni obce energetický management (resp. energetický manažer) a emise CO ₂ nemají stoupající tendenci (alespoň u budov a majetku, který může město ovlivnit), v dlouhodobějším horizontu pak obec „kopíruje“ přijaté závazky na národní, resp. mezinárodní úrovni, tedy např. snížení emisí CO ₂ do roku 2020 o 20%, bude-li takový závazek přijat. Lze využít ECI indikátor – Místní příspěvek ke globálním změnám klimatu.